

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І.В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства

**Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства на тему: «Вербалізація
концепту TRADITION сучасного британського медіа дискурсу в
українськомовних перекладах»**

Студентки групи МПа 57-19
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Цяцюк Ярослави Сергіївни

Допущена до захисту
« ____ » _____ 2020 року

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
професор Кравченко Н.К.

Завідувач кафедри англійської і німецької
філології та перекладу імені професора
І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Korunets Department of English and German Philology and Translation

Master Degree Thesis in Translation Studies
under the title: “Verbalization of the concept of TRADITION in present-day British media discourse in Ukrainian translations”

Group MPa 57-19
School of translation studies
Educational Programme Translation
Studies: Specialised Translation (English
and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Yaroslava S. Tsiatsiuk

Research supervisor:
N.K. Kravchenko
Doctor of Philology,
Full Professor

Kyiv – 2020

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І.В. Корунця

Затверджую:

Завідувач кафедри англійської і німецької філології
та перекладу імені професора І.В. Корунця
_____ (підпис)
д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“10” вересня 2019 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) 6 курсу МПа 57-19 групи факультету перекладознавства
КНЛУ

Цяцюк Ярослави Сергіївни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

Тема роботи Вербалізація концепту TRADITION сучасного британського медіа дискурсу в українськомовних перекладах

Науковий керівник доктор філологічних наук, професор Кравченко Н.К. _____

Дата видачі завдання “10” вересня 2019 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2019 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2019 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2019 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2020 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2020 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2020 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедрі	15 жовтня 2020 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Листопад 2020 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2020 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) 6 курсу групи МПа 57-19 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Цяцюк Ярослави Сергіївни
(ПІБ студента)

за темою Вербалізація концепту TRADITION сучасного британського медіа дискурсу в українськомовних перекладах

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	☐ усі компоненти присутні , ☐ один компонент відсутній ☐ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ незначні помилки в оформленні ☐ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

(підпис керівника)

(ПІБ керівника)

” ” _____ 2020 року.

**РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) 6 курсу групи МПа 57-19 факультету
перекладознавства

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад
включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми** Перекладознавство:
професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Цяцюк Ярослави Сергіївни

(ПІБ студента)

за темою Вербалізація концепту TRADITION сучасного британського медіа дискурсу в
українськомовних перекладах

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

(ПІБ рецензента)

(підпис рецензента)

” ____ ” _____ 2020 р

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ.....	4
1.1 Концептопоняття і концептотерміни в сучасних вітчизняних і зарубіжних лінгвокультурологічних працях.....	4
1.2 Перекладознавчий вектор розв'язання концептологічних завдань.....	15
1.3 Актуальні напрями дослідження сучасного медіа дискурсу.....	20
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2 ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ TRADITION В СУЧАСНОМУ БРИТАНСЬКОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ.....	28
2.1 Структурно-семантичні засоби вербалізації концепту TRADITION в англomовному медіа дискурсі.....	28
2.2 Лінгвокультурні особливості концепту TRADITION у сучасному британському медіа дискурсі.....	48
Висновки до розділу 2.....	50
РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ СПЕЦИФІКИ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНОГО КОНЦЕПТУ TRADITION В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	52
3.1 Міжмовні трансформації в українськомовних перекладах текстів сучасного британського медіа дискурсу.....	52
3.2 Відтворення англomовного концепту TRADITION за допомогою еквівалентного перекладу.....	57
3.3 Відтворення англomовного концепту TRADITION за допомогою лексичних трансформацій.....	65
3.4 Відтворення англomовного концепту TRADITION за допомогою граматичних трансформацій.....	71
3.5 Відтворення англomовного концепту TRADITION за допомогою лексико-граматичних трансформацій.....	76
Висновки до розділу 3.....	78
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ.....	95
ДОДАТОК.....	96
SUMMARY.....	130

ВСТУП

Актуальність даного дослідження обумовлена зростаючим інтересом сучасної науки до проблеми визначення та опису концепту, у тому числі з використанням теорії семантичного поля, яка є актуальною в сучасній лінгвістиці. Інтерес, що проявляється в сучасній лінгвістиці до найбільш значущих для світосприйняття носіїв різних мов лінгвокультурним концептам, також робить актуальним дослідження концепту TRADITION на матеріалі художнього твору.

В основу теоретичної бази дослідження покладено ряд принципів і положень когнітивної семантики та лінгвокультурології, а саме: принцип єдності і взаємовпливу мови, мислення, свідомості і культури (Н.Д. Арутюнова, А. Вежбицкая, Р. В. Єлізарова, В. Н. Телия, Р. Якобсон та ін.), положення про базові характеристики лінгвокультурних концептів В. І. Карасика та І. А. Стерніна, положення про польову структуру концепту І. А. Стерніна і З. Д. Попової, В.Г.Ніконової, А.М.Приходька.

Об'єктом даного дослідження є англomовний лінгвокультурний концепт TRADITION сучасного британського медіа дискурсу в українськомовних перекладах.

Предметом є особливості вербалізації та українського перекладу англomовного концепту TRADITION у текстах сучасного британського медіа дискурсу.

Метою даного дослідження є аналіз способів вербалізації та перекладу англomовного концепту TRADITION українською мовою у текстах сучасного британського медіа дискурсу.

Згідно мети, робота має наступні **завдання**:

- розглянути концептопоняття і концептотерміни в сучасних вітчизняних і зарубіжних лінгвокультурологічних працях;

- вивчити лінгвістичний та перекладознавчий вектори дослідження сучасного британського медіа дискурсу;
- схарактеризувати міжмовні трансформації в українськомовних перекладах текстів сучасного британського медіа дискурсу;
- проаналізувати етнокультурні особливості концепту TRADITION у сучасному британському медіа дискурсі;
- дослідити засоби вербалізації концепту TRADITION в англomовному медіа дискурсі;
- провести аналіз специфіки відтворення англomовного концепту TRADITION в українських перекладах.

Дане дослідження спирається на наступні **методи** дослідження: аналіз, синтез та узагальнення інформації з науково-літературних джерел; дефініційний аналіз – для аналізу визначень ключових понять дослідження; компонентний аналіз – було застосовано для здійснення практичного аналізу прикладів; лінгвокультурологічний аналіз – для визначення лінгвокультурних особливостей концепту TRADITION; концептуальний аналіз – для здійснення практичного дослідження концепту TRADITION; метод суцільної вибірки – для відбору матеріалу практичного дослідження.

Теоретичне значення даного дослідження полягає в певному внеску отриманих результатів у розробку проблем лінгвокультурології, пов'язаних з вивченням мовної картини світу і лінгвокультурних концептів.

Практична значимість даної дипломної роботи полягає в тому, що дані, отримані в ході аналізу лінгвокультурного концепту TRADITION, можуть бути використані при вивченні англomовної культури, а методика лінгвокультурного дослідження може бути використана при вивченні інших концептів.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше було здійснено спробу аналізу вербалізації концепту TRADITION на матеріалі медіа ресурсу BBC-News.

Матеріалом для дослідження слугувало 100 прикладів використання концепту TRADITION, відібраних з сучасного англomовного медіа ресурсу BBC-News та їх переклад українською мовою.

Робота має наступну **структуру**: складається зі вступу, трьох розділів, висновків. Наприкінці роботи подано список використаних джерел та додатки.

У першому розділі було розглянуто теоретичні засади концептопоняття та концептотермінів в сучасних вітчизняних і зарубіжних лінгвокультурологічних працях а також схарактеризовано перекладознавчий вектор розв'язання концептологічних завдань.

У другому розділі визначено лінгвістичний та перекладознавчий вектори дослідження сучасного медіа дискурсу, лінгвокультурні особливості концепту TRADITION у сучасному британському медіа дискурсі та засоби вербалізації концепту TRADITION в англomовному медіа дискурсі.

У третьому розділі розглянуто міжмовні трансформації в українськомовних перекладах текстів сучасного британського медіа дискурсу, здійснено аналіз відтворення англomовного концепту TRADITION за допомогою еквівалентного перекладу, проаналізовано переклад англomовного концепту TRADITION за допомогою лексичних трансформацій, досліджено переклад англomовного концепту TRADITION за допомогою граматичних трансформацій та переклад англomовного концепту TRADITION за допомогою лексико-граматичних трансформацій.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОНЯТТЯ КОНЦЕПТУ

1.1 Концептопоняття і концептотерміни в сучасних вітчизняних і зарубіжних лінгвокультурологічних працях

Поняття концепту та концептології активно розробляється в сучасній лінгвістиці. Існує велика кількість наукових робіт, присвячених дослідженню аспектів концептології та концептів. На початку нашої роботи, нам здається доцільним коротко зупинитися на історії розвитку терміна «концепт» у вітчизняній науці.

Термін «концепт» було запозичено лінгвістами з математичної логіки. В мовознавстві, його застосування як терміну починається з 1928 р. з виходу в світ статі С. А. Аскольдова (псевдонім С. А. Алексєєва) «Слово і концепт». Однак в силу різних об'єктивних і суб'єктивних причин, однією з яких була державна ідеологія Радянського Союзу, «концепт» на тривалий час зникає з вітчизняного лінгвістичного лексикону. Можна також припустити, що даний іншомовний термін не зміг конкурувати з усталеним традиційним, більш звичним для наукової громадськості терміном української мови «поняття».

Лише через кілька десятиліть, в нашій країні цим терміном починають оперувати когнітивісти, деякі з яких працюють в парадигмі філософії мови [87; 90]. В їх роботах пріоритетним є вивчення базисних підсистем людського знання [90; 90; 91]. Вербальні знаки, що фіксують елементи понятійних систем, як правило, при цьому когнітивістами не акцентуються. Але це, на жаль, не сприяє глибокому аналізу та розумінню сутності мовних концептів, які зараз на етапі свого становлення в культурному контексті.

Термін «концепт» переживає епоху «лінгвістичного ренесансу» з початку 90х років 20го століття, в першу чергу, завдяки науковим працям Д. С. Лихачова і Ю. С. Степанова, які реанімували його і дали йому свою ґрунтовну інтерпретацію.

Активне вживання даного терміну в когнітивній лінгвістиці, в парадигмі лінгвістичного концептуалізму і в лінгвокультурології пояснюється необхідністю введення в їх категоріальний апарат відсутньої когнітивної «ланки», в зміст якого крім поняття входять асоціативні образні оцінки і уявлення про нього.

Слідом за Ю. С. Степановим, М.М. Ангелова [82, с. 3] вважає концепт більш об'ємним розумовим конструктом людської свідомості в порівнянні з поняттям. З точки зору Ю.С. Степанова, концепт є «певне сумарне явище, яке за своєю структурою складається з самого поняття і ціннісного (нерідко образного) уявлення про нього людини» [90, с. 40-43].

Концепт як ментальне утворення високого ступеня абстрактності пов'язане переважно саме зі словом. З цього випливає, що він включає в себе крім предметної віднесеності, всю комунікативно значиму інформацію. Перш за все, це вказівки на місце, займане цим знаком в лексичній системі мови: його парадигматичні, синтагматичні та словотворчі зв'язки – те, що Ф. де Соссюр називає «значимістю» і що, в кінцевому підсумку, відображає «лінгвістичну цінність позамовного об'єкту» [87, с. 40-59]. В семантичний склад концепту входить також вся прагматична інформація мовного знаку, пов'язана з його експресивною та іллокутивною функціями, що цілком узгоджується з «переживаємістю» [87, с. 41] та «інтенсивністю» [91, с. 5] духовних цінностей, на він посилається.

Компонентом семантики мовного концепту є когнітивна пам'ять слова: смислові характеристики мовного знака, пов'язані з його споконвічним призначенням і системою духовних цінностей носіїв мови [89, с. 56-59; 89, с. 235]. Однак концептологічно найбільш істотним виявляється так званий культурно-етнічний компонент, що визначає специфіку семантики одиниць природної мови і відображає «мовну картину світу» мови [89, с. 50].

Наразі неможливо знайти його чіткого тлумачення через ототожнення зі значенням слова з одного боку та з ідеєю, не пов'язаною з мовними засобами

у деяких інших лінгвістичних дослідженнях. У таких дослідженнях цей компонент частіше пов'язаний з етнокультурною специфікою.

Багато мовознавців працюють над конкретизацією визначення концепту та його характеристикою. За О. Кубряковою, під класичним тлумаченням концепту слід розуміти термін на позначення «пояснень одиниць ментальних і психологічних ресурсів нашої свідомості й тієї інформаційної структури, що відображає знання й досвід людини» [87]. Власним статусом наділений «концепт» в роботі Н. Д. Арутюнової, де його вживання пояснюється тісною взаємодією лінгвістики з психологією та філософією.

На думку вчених, концепти закодовані у свідомості людини та мають чуттєвий характер. Універсальний предметний код при цьому є унікальним для кожного носія мови: він залежить від чуттєвого досвіду людини. Одиницею універсального предметного коду є частина концепту, що має ознаки яскравості, стійкості, наочності тощо [89].

Таким чином, за кожним концептом закріплено когнітивну модель, що охоплює усі уявлення про об'єкт одразу [55, с.95]. А зі зміною поняття «значення» на «концепт» означає, що змінено й сенс розуміння смислу з абстрактної сутності, без прив'язки до мовця й адресата, на ментальну, де прослідковується зв'язок зовнішнього світу із внутрішнім [88]. Такий підхід до вивчення семантики встановлено на основі вчення Гумбольдта про розуміння мови як проміжного світу.

Концепт стає наслідком пізнання людиною світу за допомогою різного виду діяльності та її соціалізації. Він має певні складові, з яких потім складається повна картина: це предметна діяльність, чуттєвий досвід, мовленнєве знання, операції з концептами, що виникли раніше та пізнання мовленнєвих одиниць [82].

Все це дає змогу переконатися, що концепт є суто ментальним утворенням, яке можна вважати одиницею розумового коду людини [65]. Він також має впорядковану внутрішню структуру та виникає внаслідок пізнавальної діяльності людини та суспільства загалом. Зміст його складає

комплексна інформація про предмет або явище, те, як інтерпретує цю інформацію суспільна свідомість та, зрештою, яким є відношення суспільної свідомості до нього [72].

В своїй монографії «Концепти і концептосистеми», А.М. Приходько зазначає, що «концепти – своєрідні культурні гени, які входять в генотип культури і, ймовірно, визначають феноменологічну поверхню культури, її фенотип. Це інтегративні, функціонально-системні, багатовимірні (щонайменше, тривимірні) ідеалізовані формоутворення, які, самоорганізуючись, спираються на понятійний (або псевдо- або допонятійний) базис і закріплюються в значенні будь-якого знака: наукового терміна, слова (словосполучення) або більш складної лексико-граматико-семантичної структури або невербального предметного (квазіпредметного) способу або предметної (квазіпредметної) дії...» [90, с. 16].

На думку дослідника, у вузькому розумінні концепт виникає як феномен життєвої філософії, як буденний аналог світоглядних понять, закріплених в лексиці природних мов, які забезпечують стабільність і спадкоємність духовної культури етносу, тобто як найважливіша культурно значуща категорія внутрішнього світу людини. В ще більш вузькому розумінні концепти розуміються як семантичні утворення, які стоять за словом і не мають однослівних еквівалентів при перекладі іншими мовами [цит. за 90, с. 20].

У широкому розумінні концепт інтерпретується як нашарування ціннісних конотацій на значення слова, тобто як будь-який вербалізований зміст, зазначений в якійсь мірі етнічною специфікою [цит. за 90, с. 20].

Концепт, згідно науковим дефініціям С. А. Аскольдова [82], Є. С. Кубрякової [87], С. Х. Ляпіна [88] – це «багатовимірний розумовий конструкт, що відображає процес пізнання світу, результати людської діяльності, його досвід і знання про світ, що зберігає інформацію про нього» [87, с. 40-59].

Концепт, як і поняття, – одиниця когнітивного порядку. Архітектоніка концепту як структурно-сміслового утворення складніша за архітектоніку поняття [82, с. 5].

Безумовно, концепт – це «багатовимірне ідеалізоване формоутворення» [88, с. 11-35], однак єдності думок щодо числа семантичних параметрів, за якими може вестися його вивчення, у концептологів немає. Наприклад, С. Г. Ляпін [88], Ю. С. Степанов [90] і В. І. Карасик [86] говорять про те, що в ці параметри включаються як понятійне, так і образне, ціннісне, поведінкове, етимологічне та культурне «вимірювання», з яких майже кожне може мати пріоритетний статус у дослідженні [87, с. 78-89].

На сьогоднішній день виділилося три основних підходи до вивчення поняття «концепт» в сучасній лінгвістичній науці: когнітивний, концептологічний і лінгвокультурологічний. Загальним для цих підходів є твердження незаперечного зв'язку мови і культури; розбіжність зумовлена різним баченням ролі мови у формуванні концепту.

Лінгвокультурологія є порівняно новим напрямком в системі сучасного знання, теоретико-методологічна база якої знаходиться на стадії становлення. Вона досліджує взаємодії мови, культури і людини, яка створює цю культуру, користуючись мовою [83, с. 40].

Концепт, як одне із центральних понять лінгвокультурології, має безліч тлумачень і визначень. Концепт об'єднує в собі значення, сенс і форму породження цього сенсу і значення. У комунікації концепт може бути представлений як вербально, так і невербально. Внутрішня форма, ядро і актуальний шар складають структуру концепту.

Як зауважує С. Г. Воркачов, найбільш значущою внутрішньою позицією концептів є їх протиставлення як когнітивних і культурних одиниць, вірніше, лінгвокогнітивних і лінгвокультурних концептів. Розглядаючи концепт в рамках когнітивної лінгвістики, рух походить від людини до культури, в рамках лінгвокультурології – від культури до людини [83, с. 38].

Наразі, концепт є також одним з основних понять когнітивної лінгвістики. За визначенням В. Г. Зінченка [85, с. 66] і В. Г. Сусмана [86, с. 41], когнітивна лінгвістика розглядає проблеми мови «крізь призму когніції». Під «когніцією» розуміється:

1. пізнання;
2. наука про вивчення людського розуму і мислення;
3. «пізнавальна діяльність людини» [85, с. 66].

Існує кілька підходів до визначення «концепту». Для аналізу специфіки концепту слід обумовити сам понятійно-термінологічний метамовний апарат, виявити загальне і різне у визначеннях та інтерпретаціях терміну і поняття «концепт».

На думку Р. Павіленса, концепти – це «сенси, що становлять когнітивно базисні підсистеми думки і знання» [87, с. 40-59].

А. Шопенгауер визначав концепт (concept) як абстракцію, спроектовану нашим інтуїтивним сприйняттям предметів [92].

Е. Кант виділяв три характерні умови створення концепту: порівняння, обдумування (reflection), абстракція [86, с. 102]. Він говорив, що для того, щоб уявний образ став концептом, необхідна здатність порівнювати, розмірковувати і абстрагувати – ці три логічні операції є необхідною умовою створення концепту [86, с. 314].

Н. І. Жинкін визначає концепт як «властивість імені, яка реалізується в називанні речей» [цит. за 83, с. 41]. Тут концепт розуміється як властивість імені, що реалізується в назві денотата. Якщо значення імені відносно стійке і статичне, то сенси імені, навпаки, «...є те, що передається і приймається в повідомленні як інформація і що при прийомі повинно бути зрозуміле». Сенси виникає в ході комунікації, сенси імені динамічний, він знаходиться в становленні. Таким чином, мовний концепт – це смисл імені або групи імен, що виникає в процесі комунікації, в контексті [цит. за 83, с. 41].

На думку Баррі Сміта, концепти – це результати людського пізнання [6]. Концепти можуть бути абстрактними або конкретними, простими або

складними, справжніми або вигаданими. Концепт може бути чимось, про що йдеться, отже, концепт може бути описом завдання, функції, дії, стратегії, тощо.

Як вважають Стівен Лоренс і Ерік Марголіс, концепти – найістотніші конструкти в теоріях мислення [92]. М. Хайдеггер ж говорить про те, що концепт – це певне семантичне утворення, що характеризує специфіку певної етнокультури [90]. Отже, за М. Гайдеггером, концепт, відображає етнічний світогляд, маркує етнічну мовну картину світу і є, таким чином, свого роду є «цеглинкою» для будівництва «будинку буття» [92].

Концепт може також розумітися як ментальна репрезентація (в роботах М. Джонсона, Р. Лангакера, Дж. Лакоффа), як абстрактна одиниця логічної семантики (в роботах В. Зальти, А. Коффа, К. Пікока) і потенції мислячої особистості (в роботах Р. Брендона, М. Дамметта) [83, с. 41].

Отже, ми розуміємо концепт як абстрактне поняття, що зберігається у свідомості людини і знаходить своє вираження в мові і культурі.

Тлумачення поняття концепту не тільки не суперечать один одному, але є взаємопов'язаними в силу множинності сторін визначуваного явища. Не випадково, розмірковуючи про концепт, представники різних наукових напрямків підкреслюють багатоаспектність концепту, комплексний характер його дослідження і його інтегруючу роль в науці. Як зазначає Г. Г. Слишкін, концепт являє собою одиницю, що зв'язує наукові дослідження в галузі культури, свідомості і мови, так як концепт пов'язаний і з культурою народу, і з його мовою, і належить свідомості [90].

Дійсно, концепт включає в себе не тільки смислове і понятійне, але і виключно суб'єктивне сприйняття. Завдяки концептам можна зрозуміти ментальність того чи іншого народу, окремого індивіда. Концепти зберігаються в свідомості людей і виражаються не тільки за допомогою мови, але і невербально, за допомогою жестів і міміки.

Існують різні класифікації концептів, в основі яких лежать певні принципи. Але основний поділ концептів побудовано за принципом

вираженості концепту, тобто сенс може бути представлений як вербальним, так і невербальним чином. В ході комунікації в системі «культура» концепти отримують вербальне і невербальне вираження. Вербально виражені концепти можуть виражатися словом (expectation), словосполученням з різним ступенем стійкості (beyond expectation, long expectation), фразеологізмами (to meet expectation) та прецедентними текстами або мікротекстами («Great Expectations» by Ch.Dickens) [83, с. 41].

Дуже часто можна спостерігати, що концепт-символ стає назвою твору. Символічна назва направляє очікування читача, привертаючи увагу до ідеї твору [85, с. 73]. Так, цікава назва роману Є. М. Ремарка «Три товариші». В даному романі одним з ключових концептів є концепт «Kameradschaft», навколо якого будується роман і, «Kameradschaft» є однією з провідних тем твору [83, с. 42].

Не менш важливим, ніж структура концепту, для вчених-мовознавців є їх класифікація та виділення типів. Так само, як у випадку з визначенням, класифікація концептів має різні варіанти та підходи. Варто лише зазначити, що саме від типу знань та відбиття дійсності, яке закріплюють концепти, залежить яким чином будуть виділятися та описуватися концепти. Чисельні дослідження цього питання дозволяють розділити усі існуючі концепти на такі типи:

- поняття – концепт (спрямований на відображення загальних ознак предмета або явища)
- схема – концепт (репрезентація у вигляді узагальненої контурної схеми;
- концепт – уявлення (у мові найчастіше передаються за допомогою лексичних одиниць певної семантики)
- фрейм (складається з кількох компонентів та передає стандартний набір знань про предмет (явище))
- сценарій (включає кілька стереотипних епізодів з ознакою руху та розвитку у часі)

- гештальт (розумова структура, що комплексно впорядковує різноманітні окремі явища у свідомості) [90].

У сучасній лінгвістиці дослідженню концептів відводиться важлива роль. Велика кількість мовознавців працює над даною проблемою, а на даний час вже вироблено кілька різновидів концептуального аналізу. Дехто з науковців відносить концептуальний аналіз до методів когнітивної лінгвістики.

Дослідження концептів відбувається на основі сполучуваності, а інколи, із врахуванням широких мовних контекстів. Над дослідженням ідеологічних, філософських, культурних, міфологічних та багатьох інших концептів працюють сучасні дослідники Т.В. Булигіна, К.В. Рахліна, Н.Д. Арутюнова, Т.В. Радзієвська та інші.

Але саме методика концептуального аналізу австрійської дослідниці А. Вежбицької привертає до себе найбільше уваги своєю етноцентричною концепцією [84]. За її трактуванням, ментальність народу і зумовлює значення, а специфіка мови відображає національний характер. Завдання вчених полягає у реконструкції властивостей національного характеру через мову. В мові закладено способи концептуалізації світу, а зіставлення різних мов дає змогу виділити відмінності у концептуальних структурах світу. До того ж, такі структури постійно змінюються, що викликає потребу досліджувати й історичні зміни у значенні концептів.

Оскільки в лінгвістиці немає жодного загальноприйнятого метода аналізу концепту, усі існуючі методики дослідження можна розділити на два підходи:

1. «Відсистемний підхід» полягає у лексикографічному описі ключових слів – експлікаторів концепту, а також у дослідженні відносин між експлікаторами у межах контексту. Російські вчені З. Д. Попова та І. А. Стернін узагальнили основні методики концептуального аналізу у межах такого підходу, а саме:

- аналіз значень ключових слів на основі словникових тлумачень;

- вивчення багатозначності слів у процесі розвитку;
- побудова та вивчення різних полів, ім'ям яких виступає основний лексичний засіб репрезентації концепту;
- аналіз фразеологічних та пареміологічних одиниць, до складу яких входить ключове слово, що досліджується: це дозволяє охарактеризувати уявлення про явище, уявити бачення світу чи національну культуру;
- психолінгвістичні експерименти.

2. «Текстовий підхід» полягає в аналізі концепту у художньому тексті. В межах такого підходу дослідниками розв'язуються наступні завдання:

- Встановлення кола лексичного поєднання ключового слова шляхом суцільної вибірки для встановлення найважливіших рис концепту;
- Виявлення індивідуально-авторських концептів та їх опис
- Побудова текстових полів, у яких втілюється концепт
- Аналіз семантичного розвитку слів-репрезентантів концепту [89].

В ході концептуального аналізу необхідно враховувати, що художня картина світу як складне системне утворення, включає в себе такі системи, як, наприклад, художня картина світу на певному етапі розвитку художньої культури, картина світу, сформована в рамках цілого напрямку в мистецтві, індивідуально-авторська художня картина світу [87, с. 21].

У зв'язку з такими властивостями концепту інтерпретація його змісту може викликати труднощі, так як, за словами Л. В. Міллера, інтерпретація «здійснюється в нескінченній кількості репродукцій, виступаючи кожен раз по-іншому і в нових комбінаціях» [нижче].

На нашу думку, виконуючи концептуальний аналіз, насамперед, слід брати до уваги досвід моделювання різних структур репрезентації знань, що були застосовані щодо мовного та текстового матеріалу. Найважливішим для моделей аналізу концепту є виявлення й презентація зв'язків між

пізнавальними механізмами свідомого та позасвідомого, а також співвідношення різних компонентів моделей.

Наразі, концептуальний аналіз активно використовується переважно в лексиці і фразеології. Доведені теоретичні положення дозволяють ставити проблему концептуального аналізу художнього тексту. До них можна віднести наступні судження:

1) значущість концептуального простору для будь-якої розвиненої національної мови, роль творів культури, в тому числі словесних творів, в його розвитку і збагачення;

2) зв'язок мови і культури, включення мови в концептосферу культури «концепт – це як би згусток культури в свідомості людини; те, у вигляді чого культура входить в ментальний світ людини» [90, с. 40];

3) константність концептів в культурі, яка розуміється як їх постійна присутність в культурній свідомості, що особливо підкреслює і глибоко досліджує Ю. С. Степанов: «Константа в культурі – це концепт, існуючий постійно або, принаймні, дуже довго» [90, с. 76];

4) універсальність концептів, яка розглядається як загальнолюдське, універсальне поняття: «Концепт – універсалія людської свідомості ... Багаторазове звернення до нього сприяє формуванню асоціативного поля, межі якого у свідомості суб'єкта визначаються «культурною пам'яттю», причетністю до духовної традиції» [88, с. 10];

5) здатність концепту до розвитку, його динамічна природа: концепт має «шарувату» будову і різні шари є результатом культурного життя різних епох [91, с. 46];

6) мета лінгвокультурологічного аналізу – виявлення парадигми культурно значущих концептів і опис їх концептосфер, тобто тих компонентів, які складають ментальне поле концепту.

1.2 Перекладознавчий вектор розв'язання концептологічних завдань

В перекладознавчому спектрі, зокрема, з точки зору перекладу англійського медіа-дискурсу українською мовою та українського медіа дискурсу англійською мовою, дослідження здійснювались такими науковцями, як: О. О. Білецька [51], Н. М. Акоп'янц, М. Ю. Ворожбіт [77], [31], О.О. Іванова [44] та інші.

У своїй роботі «Language of News Media» Алан Белл виділяє важливість процесу мовлення мас-медіа і зазначає, що суспільство потребує вивчення перекладацьких особливостей медіатекстів [53, с. 6].

За А.С. Мікояном [68] сьогодні, коли засоби масової інформації роблять такий величезний вплив на життя суспільства, на свідомість і представлення людей, а також на національні мови і культури, коли так багато залежить від оперативності і адекватності передачі інформації, – як ніколи актуальною стає проблема перекладу текстів ЗМІ.

На думку О. О. Білецької, медіа-текст як об'єкт перекладу – це виражений в письмовій або усній формі самодостатній мовний добуток, якому притаманні певна структурна організація, зміст (тема), ситуативно-обумовлена комунікативна установка, що й співвідноситься з одним зі стилів і/або жанрів художньої або нехудожньої словесності. Пошук ефективних методів і способів перекладу відбуваються шляхом моделювання самого процесі вироблення моделей ефективного управління процесом перекладу [78, с. 639].

Н. М. Акоп'янц, М. Ю. Ворожбіт, розглядають основні лексичні та стилістичні особливості перекладу текстів ЗМІ, виокремлення та подолання труднощів при процесі перекладу, а також розкриття та коментар основних прийомів, які використовуються в мові англійської преси фінансово-економічної, політичної та інших тематик [77, с. 60].

В процесі вивчення особливостей перекладу мовних засобів вираження концепту, актуальними залишаються питання адекватності та еквівалентності.

Переклад будь-якого тексту передбачає взаємодію суверенних національних мов, і, відповідно, культурних концептів. «Для досягнення адекватного перекладу необхідно володіти специфікою образів і пов'язаних з ними програм діяльності тих типів культур, між якими ведеться комунікація» [23, с. 78]. В результаті перекладацької діяльності виникає новий текст, який адекватно замінює текст оригіналу в іншій культурі, іншій мові, іншій комунікативній ситуації.

Термін «адекватність» трактується як взаємозамінний з терміном «еквівалентність», як, наприклад, у Дж. Кетфорда, який визначає перекладацьку еквівалентність (*translation equivalence*) як адекватність перекладу [114]. Водночас інші науковці, зокрема В. М. Комісарів, розглядають еквівалентний та адекватний переклад як неідентичні, хоча й тісно взаємопов'язані поняття. На думку дослідника, досягнення еквівалентності двох текстів передбачає не абсолютну їх тотожність, а достатню спільність для цілей комунікації в конкретних умовах. Взагалі будь-який адекватний переклад повинен бути еквівалентним (на тому чи іншому рівні еквівалентності), але не всякий еквівалентний переклад визнається адекватним, а лише той, який відповідає, крім норми еквівалентності, і іншим нормативним вимогам [52, с. 31].

Адекватний переклад трактується більш широко і розглядається як синонім «хорошого» перекладу, що забезпечує необхідну повноту міжмовної комунікації в конкретних умовах, в той час як еквівалентність характеризується як смислова спільність одиниць мови і мовлення. Сучасне перекладознавство розглядає переклад в широких межах міжмовної комунікації і вивчає всі її аспекти і визначальні фактори як власне мовні або лінгвістичні, так і екстралінгвістичні або зовнішні по відношенню до мови, які прямо або побічно впливають на прийняття перекладачем остаточного рішення [67, с. 105].

У багатьох сучасних перекладознавських теоріях (як європейських, так і американських) підкреслюється важливість адекватності та еквівалентності

перекладу, права перекладача на власний стиль і зміщення акценту на те, що переклад є актом творчої переробки тексту оригіналу. Переклад можна розглядати як діалогічний процес, що відбувається в просторі, який не належить ні вихідного тексту, ні тексту перекладу в абсолютній мірі (зокрема, цю точку зору висловлює С. Баснетт-Макгайр) [113].

Раніше велика увага приділялася порівнянню оригіналу з перекладом, з метою встановити, що було втрачено або спотворено в процесі перекладу. Сучасний підхід рішуче відрізняється і не є оціночним. Він прагне до розуміння зміни пріоритетів під час перенесення (трансференції) текстів з однієї мовної системи в іншу. Наприклад, при виникненні проблеми так званої неперекладності, крім пояснювального перекладу (тлумачення) перекладач повинен подумати про можливість підбору фрази на мові перекладу з приблизно подібним значенням, тобто, максимально близького еквівалента, характерного для культури мови перекладу.

Сутність адекватності перекладу знаходить відображення в безлічі різних трактувань. Однак практично всі автори оригінальних концепцій (Ю. В. Ванніков, А. Нойберт, О. О. Смирнов та інш.) вважають, що головною рисою адекватного перекладу є збереження комунікативної функції і форми оригіналу. Збереження мети комунікації, передача прагматичної установки є пріоритетом і може диктувати зміна форми оригінального повідомлення, при наявності об'єктивної необхідності [67, с. 106].

Адекватність розглядається переважно як «відповідність перекладеного тексту меті перекладу» [117, с. 54] і часто розглядається як оцінне явище, пов'язане з правильним вибором засобів перекладу. У сучасному європейському перекладознавстві, дане поняття – більш вагоме, воно нерозривно пов'язане з нормативним аспектом перекладу. Той факт, що проблеми «неперекладність» і «складноперекладність» можуть бути вирішені різними способами, змушує визнати, що категорія адекватності тексту є в певній мірі суб'єктивною, що спирається на сприйняття, і повинна оцінюватися лише на основі розгляду текстового рівня. Внаслідок цього,

обговорення адекватності як норми перекладу приводить фахівців до появи питань допустимості відхилень від мовної та смислової структури тексту.

На думку Е. Рігбі [89], адекватний переклад тексту – це переклад, який підпорядковується принципу композиційності. Принцип композиційності означає, що переклад тексту повністю зводиться до перекладу речень, з яких він складається, а переклад речень – до перекладу слів. Єдина поправка, яку при цьому допускається робити – це поправка на граматичні взаємозв'язки, які, повинні безумовно дотримуватися. Це відноситься абсолютно до будь-якого тексту – філософського, художнього, природничо-наукового, якщо він має бути адекватним. Вимога ж щодо того, що перекладач повинен перекладати не слова, а думки, є абсолютно доречною, коли мова йде про ненаукові тексти.

Ізраїльський фахівець в області перекладу Г. Турі вважає, що адекватність може проявлятися як певне ставлення до вихідного тексту і у ставленні до перекладного тексту; вона виникає як дотримання норм вихідної мови та коректність щодо норм мови перекладу. Крім цього, адекватний переклад передбачає повну еквівалентність прагматичної складової тексту, якої неможливо досягти, порушуючи жанрово-стилістичні норми тексту. Виходячи з цього Р. Турі пропонує певну методику оцінки адекватності перекладу, яка будується на оцінці вихідного тексту та тексту перекладу, побудові певного інваріанта і порівнянні його з вихідним текстом [121].

Адекватність (*adequacy*) як цільову відповідність слід відрізнити від еквівалентності (*equivalence*), значення яких наближаються до тотожних. Нерідко обидва терміни вживаються як синоніми, що становлять градуальну опозицію, коли еквівалентність передбачає встановлення відносин тотожності на рівні одиниць, що становлять текст, а адекватність означає комунікативну і прагматичну тотожність. Вважається, що адекватність перекладу недосяжна без реалізації еквівалентності на окремих рівнях побудови тексту, хоча еквівалентність не завжди призводить до адекватності.

Функціонально адекватним може бути визнаний текст, який відображає

умови комунікації, стильові і жанрові характеристики вихідного тексту, але при цьому, так як він орієнтований на одержувача повідомлення, повинна бути врахована жанрова система мови перекладу. Функціональна адекватність може визначатися на основі оцінки семантичної, стилістичної та жанрової еквівалентності тексту перекладу і тексту оригіналу. Найбільш актуальною, ця характеристика тексту перекладу може бути визнана для стилів, що характеризуються жорсткою жанровою парадигмою, наприклад, для офіційно-ділових текстів, окремих жанрів наукової мови [67, с. 107].

Ю. Найда сформував три основних критерії, які, характеризуючи якість перекладу, нерозривно пов'язані з поняттям адекватності:

- загальна ефективність комунікації;
- розуміння задуму автора тексту;
- еквівалентна реакція на текст [118].

Існує ряд якісних перетворень, що дозволяють зберегти адекватність перекладу на рівні цілого тексту, такі перетворення називаються перекладацькими трансформаціями (заміни, перестановки, опущення, додавання, вибір іншої лексеми, граматичні категорії, конструкції всього пропозиції, фрази, вислови). Особливості вживання перекладацьких трансформацій в процесі відтворення лінгвокультурних концептів буде розглянуто в наступних розділах роботи.

Перекладознавчий аналіз вектор лінгвокультурологічного дослідження концепту TRADITION в даному дослідженні, включає в себе наступний алгоритм дій:

- 1) Виділення передтекстових пресупозицій, важливих для формування концептуального простору тексту;
- 2) аналіз семантики назви і його семантичного радіусу в тексті;
- 3) Проведення психолінгвістичного експерименту з метою виявлення набору ключових слів тексту;
- 4) виявлення повторюваних слів, пов'язаних парадигматично і синтагматично з ключовими словами. Визначення ключового слова тексту –

лексичного репрезентанта текстового концепту;

5) Аналіз лексичного складу тексту з метою виявлення слів однієї тематичної області з різним ступенем експресивності;

6) Опис концептосфери тексту, що передбачає узагальнення всіх контекстів, у яких вживаються всі ключові слова – носії концептуального змісту, з метою виявлення характерних властивостей концепту;

7) Перекладацький аналіз концепту.

1.3 Актуальні напрями дослідження сучасного медіа дискурсу

Сучасний медіа дискурс привертає увагу багатьох дослідників, з огляду на його актуальність та популярність в сучасному суспільстві [81]. Так, медіа дискурс розглядають в призмі багатьох наукових спектрів, в тому числі, з точки зору лінгвістичного та перекладознавчого аналізу [109; 76]. Отже, з точки зору лінгвістичного аналізу, медіа дискурсу властиві дві основні нерозривно поєднані функції інформативності та впливу [50, с. 29]. Він має: точно та доступно інформувати читача про найважливіші події в житті країни та світу в цілому; впливати на реципієнта, викликати в нього певне ставлення до повідомлюваних фактів, спонукати до тих чи інших дій.

Тенденція до стандартності означає прагнення медіа дискурсу до чіткості та інформативності, які властиві науковому та офіційно-діловому стилям [89, с. 6]. Єдність експресії та стандарту стає основним стилістичним принципом організації висловлювання [86, с. 345].

Основне завдання стилю полягає в розв'язанні суспільно-політичних питань, пропаганді прогресивних ідей, знань, учень, активному впливі на цільову аудиторію, спонуканні її до творчої діяльності, активне обговорення й пропагування актуальної суспільно-політичної тематики й ідеології, вироблення й трансформування відповідних громадських позицій представників соціуму, мотивація й стимулювання суспільного розвитку [30, с. 137].

Відображаючи актуальні питання суспільного життя, медіа дискурс відзначається багатством мовних засобів, яскравим емоційно-експресивним забарвленням: неможливо безбарвно писати про те, що хвилює мільйонне населення; чіткою логічністю викладу й оцінним характером мови.

До основних ознак медіа дискурсу належать: спрямованість на новизну; політична, суспільна, морально-етична оцінка того, про що пишеться або мовиться; синтез логізації та образності мовного вираження, що нагадує про близькість публіцистичного стилю до художнього та наукового; документально-фактологічна точність; закличність; поєднання стандарту й експресії; авторська пристрасть; простота та доступність; переконливість, зрозуміле й чітко викладення інформаційного матеріалу, що забезпечує швидкість його сприймання; доступність й стислість повідомлень, переважання суспільно-політичних лексем; динамічність викладу думок; актуальність поданої інформації; наявність в опублікованому чи виголошеному матеріалі певної політичної, суспільної і навіть морально-етичної оцінки подій чи факт, що є предметом публікації; оптимальне й чітко поєднання синтезу, логізації та образності мовного вираження, чим пояснюється наближення публіцистичного стилю до наукового і художнього; документально-фактологічна конкретика; переважання декларативних і закличних гасел; синкретизм стандартних висловлювань й чітко вираженої мовної експресії; емоційна насиченість інформації; переконливість наведених у публікаціях чи висловлюваннях фактів [22, с. 272].

Сформульовані вище численні ознаки медіа дискурсу роблять його «багатостильовим», тобто мотивують розгалуження означеного стилю на ряд підстилів, що здатні функціонувати навіть поза публіцистикою

Незалежно від того, де використовується медіа дискурс, він зберігає притаманні йому мовні засоби, які поділяються на лексичні, синтаксичні, граматичні особливості. У медіа дискурсі широко використовується суспільно-політична лексика, політичні заклики, гасла, точні найменування,

перифрази, багатозначна образна лексика, яка привертає увагу реципієнта та безпосередньо впливає на нього.

На лексико-фразеологічному рівні широко використовуються суспільно-політичні та соціально-економічні терміни (державність, адміністрація, президент, економіка), або терміни, відповідні темі викладу, розмовні, просторічні та навіть жаргонні елементи. Досить активно використовуються емоційно-оцінні слова, усталені словосполучення (інтелектуальний потенціал, рекордний рубіж, історична місія), у переносному значенні вживаються спортивні, наукові, військові терміни (орбіти співробітництва).

Основними характеристиками виражальних засобів медіа дискурсу є:

- доцільне поєднання елементів наукового, офіційно-ділового, художнього й розмовного стилів;
- насиченість публіцистики висловлювання й лексемами суспільно-політичної, соціально-економічної спрямованості;
- превалювання закликів / гасел;
- багатозначність використовуваної авторами образної лексики;
- велика кількість емоційно-оцінних лексем;
- використання експресивних сталих словосполучень;
- помітне побутування перифраз;
- активне використання переносного значення слова, причому лексеми, що побутують у науковій, спортивній, музичній, військовій галузях, використовують в переносному значенні у різних контекстах;
- переважання іншомовних словотворчих афіксів і морфологічних засобів;
- особлива увага приділяється влучним, афористичним заголовкам, які інтригують і часто мають вирішальне значення;
- використання фразеологічного мовного багатства, яке здатне суттєво урізноманітнити висловлювання;

- використання емоційно забарвлених лексем, що забезпечують емоційну оцінку й пристрасність мовлення [92, с. 44].

Серед власне мовних і стильових особливостей медіа дискурсу, що включають використання ресурсів словотворчості і створення індивідуального стилю автора, можна назвати:

- 1) високий відсоток стійких і клішованих виразів, журналістські штампи, стандартні терміни і назви;
- 2) наявність оціночних епітетів, прямих звернень до читача;
- 3) насиченість реаліями суспільно-політичного та культурного життя, алюзіями і цитатами;
- 4) використання ідіоматичної лексики, гри слів, каламбурів, прислів'їв і приказок [92, с. 45].

Автори сучасного медіа дискурсу мають тенденцію досягати якомога більш високого рівня доступності викладення інформації, в наслідок чого відбувається імітація синтаксичних конструкцій, властивих розмовному стилю, застосування лексичних одиниць, що належать до розмовного, сленгового стилю.

Також в медіа дискурсі часто використовуються стилістичні прийоми, що забезпечують художню виразність за рахунок лексичних засобів. В медіа дискурсі активно застосовуються граматичні засоби досягнення стилістичної експресивності [92, с. 44]. Цей стиль характеризується використанням нейтральної, а також стилістично ті функціонально забарвленої, суспільно-політичної лексики та фразеології, різних термінів (наукових, політичних, спортивних). Рисою цього стилю є вживання виражально-зображальних засобів (епітетів, порівнянь, метафор).

Характерною рисою медіатекстів сучасної української публіцистики є велика кількість скорочень і аббревіатур (ЮНЕСКО, НАТО, ЄС, МВФ, тощо), а також запозичень з інших мов (з англійської, французької та німецької мов), застосування одиниць оказіональної, професійної лексики і неологізмів, посилення на інші джерела (Згідно даних Форбс).

Ще однією відмінною рисою є широке використання чисел, як в заголовках, так і в самих текстах. Згідно з дослідженнями колумніста *The Guardian* Алекса Білоу, використання чисел, особливо в заголовках статей, підвищує їх привабливість для читачів, так як подібна інформація здається більш професійною та точною [92, с. 45].

На граматичному рівні використовуються такі мовні засоби:

- суфікси та префікси іншомовного походження (активне використання іншомовних суфіксів та префіксів);
- різні типів питальних, окличних та спонукальних речень, зворотного порядку слів, речень ускладненого типу з повторюваними сполучниками;
- речення у формі запитань-відповідей (для створення ефекту безпосереднього звернення до читача [92, с. 45]).

Синтаксичні засоби мови мають велике значення для стилів мовлення. Тексти кожного зі стилів оформляються за допомогою речень, використання яких залежить від їх змісту, функціонально-стилістичного призначення, будови та емоційно-експресивного забарвлення. Стилістичний синтаксис ґрунтується на порівнянні синонімічних словосполучень та речень. Стилістичне використання залежить від тих частин, що їх утворюють, смислових зав'язків між ними, засобів граматичного зв'язку (сполучників, сполучних слів, інтонації) між частинами.

Стилістичний синтаксис вивчає функціонування синтаксичних конструкцій у різних функціональних стилях мовлення, їхню стилістичну синонімію (варіативність), стилістичні функції членів речення, порядку слів у реченні, варіантність синтаксичних зв'язків, між різними членами речення, синтаксичні стилістичні фігури тощо [88, с. 455].

В. Ващенко зазначав, що саме в синтаксичній будові мови закладені особливо великі можливості для стилістики [83, с. 134].

У синтаксичному вимірі у медіа дискурсі переважають різні типи питальних, окличних та спонукальних речень, складні синтаксичні

конструкції із повторюваними сполучниками, використання зворотного порядку слів, риторичних запитань, повторів. Досить часто заголовки відображають текст, використовуючи епітети та метафори. Завдяки чому, у стислому вигляді розкривається суперечливість того чи іншого явища, динамічність, активізація уваги слухача або читача.

Мова медіа дискурсу збагачує і оновлює мову соціуму, розширює лексикон і насичує мову оціночними зворотами. Тексти медіа дискурсу служать, в першу чергу, засобом формування і зміни свідомості адресата, а адресатом у даний час є не тільки окрема особа, а перш за все певні соціальні групи, члени яких мають подібні соціокультурні характеристики. Модель світу, що існує в колективній свідомості, має регулятивний характер, тобто визначає поведінку груп. Процес комунікації медіа дискурсу покликаний формувати систему цінностей окремих груп і висловлювати відносини між ними [92, с. 46].

Висновки до розділу 1

Наразі неможливо знайти його чіткого тлумачення через ототожнення зі значенням слова з одного боку та з ідеєю, не пов'язаною з мовними засобами у деяких інших лінгвістичних дослідженнях. У них він частіше пов'язаний з етнокультурною специфікою.

Концепт стає наслідком пізнання людиною світу за допомогою різного виду діяльності та її соціалізації. Він має певні складові, з яких потім складається повна картина: це предметна діяльність, чуттєвий досвід, мовленнєве знання, операції з концептами, що виникли раніше та пізнання мовленнєвих одиниць.

Концепт виникає як феномен життєвої філософії, як буденний аналог світоглядних понять, закріплених в лексиці природних мов і забезпечуючих стабільність і спадкоємність духовної культури етносу, тобто як найважливіша культурно значуща категорія внутрішнього світу людини. В ще більш

вузькому розумінні концепти розуміються як семантичні утворення, які стоять за словом і не мають однослівних еквівалентів при перекладі іншими мовами.

У широкому розумінні концепт інтерпретується як нашарування ціннісних конотацій на значення слова, тобто як будь-який вербалізований зміст, зазначений в якійсь мірі етнічною специфікою.

Концепти можуть бути абстрактними або конкретними, простими або складними, справжніми або вигаданими. Концепт може бути чимось, про що йдеться, отже, концепт може бути описом завдання, функції, дії, стратегії.

Звернення до концептуальної організації художнього тексту, зокрема англійської та української літератури, передбачає вивчення текстових концептів, актуальність дослідження яких зумовлена фактором поєднання в тексті кількох нашарувань.

Концепти в художній літературі, з одного боку, відображають і когнітивні, і загальнолюдські, і лінгвокультурні уявлення, а з іншого боку, породжують свій концептуальний світ, як правило, емоційний, образний.

Художній концепт – поєднання понять, уявлень, почуттів, емоцій, іноді навіть вольових проявів.

В ході концептуального аналізу необхідно враховувати, що художня картина світу як складне системне утворення, включає в себе такі системи, як, наприклад, художня картина світу на певному етапі розвитку художньої культури, картина світу, сформована в рамках цілого напрямку в мистецтві, індивідуально-авторська художня картина світу.

Розглядаючи існуючі методики концептуального аналізу, можна зробити наступний висновок: моделювання художніх концептів продуктивно здійснювати, керуючись при цьому тими чи іншими завданнями і предметом дослідження, на основі цілого комплексу методів і прийомів семантико-когнітивного, контекстуального, когнітивно-дискурсивного, інтерпретаційного, польового, компонентного, структурного, порівняльного, лексикографічного характеру, що мають метою спробу різнобічного аналізу

концептів як в індивідуально-авторській, так і в національній художній картині світу.

РОЗДІЛ 2

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ TRADITION В СУЧАСНОМУ БРИТАНСЬКОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ

2.1 Структурно-семантичні засоби вербалізації концепту TRADITION в англomовному медіа дискурсі

Розглянемо засоби вербалізації концепту TRADITION в англomовному медіа дискурсі. Матеріалом для дослідження став англomовний медіа ресурс BBC-News. Метою аналізу є дослідження лексичних засобів вербалізації концепту TRADITION в англomовному медіа дискурсі. В підпункті 2.2 вже було проаналізовано засоби вербалізації концепту TRADITION в британській лінгвокультурі на основі лексикографічного аналізу, отже, на основі лексичних значень та на основі зіставлення результатів аналізу лексикографічних джерел та медіа дискурсу буде здійснено аналіз вербалізації концепту TRADITION.

Концепт як ментальна одиниця може бути описаний через аналіз засобів його мовного вираження. «Концепт – розсіяний в мовних знаках, його об’єктивують. Щоб відновити структуру концепту, необхідно досліджувати весь мовний корпус, в якому репрезентовано концепт, включаючи систему стійких порівнянь, що відобразили образи-еталони, властиві певній мові» [86, с. 41]. В нашому випадку, буде досліджено мовний корпус медіа текстів, та сконструйовано поле концепту TRADITION через елементи, які вербалізують його в тексті.

1. TRADITION – CUSTOMARY. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему *customary* наступним чином:
 - based on customs usually handed down from a previous generation;
 - accepted, used, or practiced by most people.

В аналізованих у роботі текстах ми вилучили приклади, в яких вжито лексичну одиницю *customary*:

- (1) *From Lani Houck's question about whether turkey can receive the reverse sear treatment to Adrianna Lahti's request for an improved take on her mother's questionable pie crust, Kenji and Stella offered answers with their **customary** grace, and humor (BBC: URL).*
- (2). *Cheers Drive, named after the city's **customary** greeting to bus drivers, will provide restaurant-quality food to people isolating in shelters because of the coronavirus outbreak (BBC: URL).*
- (3). *He added investigations by the Prisons and Probation Ombudsman would take place into the deaths, as is **customary** for deaths in custody (BBC: URL).*
- (4). *The choreography was as careful as always at an SNP event. Peter Murrell, chief executive and the FM's husband, fussed with his **customary** good nature.*
- (5). *It is **customary** in Japan to give money as a condolence to grieving families - what is known as "incense money" (BBC: URL).*
- (6). *I am looking forward to a quiet life, without any of the drama that characterises my life, I abandoned my **customary** riotous 31 December activities and welcomed the New Year in bed (BBC: URL).*
- (7). *The Muslim Council of Britain said the appointment of Professor Singh was "at risk of being seen in the same light as the Conservative Party's **customary** approach to Islamophobia, that of denial, dismissal and deceit" (BBC: URL).*
- (8). *But that would simply be my **customary** sense of iconoclastic mischief (BBC: URL).*
- (9). *Britain's royal family hosts President Donald Trump with **customary** pomp at the start of a three-day visit that's likely to be marked by protests (BBC: URL).*
- (10). *That means more money, if possible, for pressure points. Including the police. And the NHS. And, and, and...the **customary** dilemma (BBC: URL).*

- (11). *It is **customary** for election campaigns to strain relations between the BBC and whoever happens to be in government (BBC: URL).*
- (12). *Quaintly, it used to stand for Politics, Philosophy and Economics at Oxford, that **customary** gateway to many a glittering political career. But in this adopted country of ours, that usage already sounds horribly archaic, hopelessly overtaken by the direst of events.*
- (13). *Britain's royal family hosts President Donald Trump with **customary** pomp at the start of a three-day visit that's likely to be marked by protests.*
- (14). *New Ireland skipper Johnny Sexton has come in for criticism from some quarters for dropping below his **customary** high standard of performance this season and Humphreys believes it is time there was more competition for the number 10 jersey.*
- (15). *Fireworks got 2019 off to a bang as Big Ben's **customary** bongos marked midnight.*

Отже, лексична одиниця *customary* втілює такі значення, як традиційний, звичайний, такий, що є прийнятим народом, проте, реалізується і в значення «повсякденний», що не входить до концепту TRADITION.

2. TRADITION – RELIGIOUS PRACTICE, CULTURAL IDENTITY.

Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему RELIGIOUS PRACTICE наступним чином:

- a body of beliefs and practices regarding the supernatural and the worship of one or more deities, which is traditional for every certain culture [124].

Також, словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему CULTURAL IDENTITY наступним чином: cultural identity is the identity or feeling of belonging to a group. it is part of a person's self-conception and self-perception and is related to nationality, ethnicity, religion, social class, generation, locality or any kind of social group that has its own distinct culture [124].

Таким чином, можна віднести ці лексеми до тих, що репрезентують концепт TRADITION в текстах медіа дискурсу:

- (16). *Thirty years after the fall of the Berlin Wall, Roy Jenkins discusses the impact of that event on **religious practice and cultural identity** in the countries of eastern Europe (BBC: URL).*
- (17). *While some violent practices which may be classed as conversion therapy, such as "corrective rape", are already covered by existing criminal offences, many **religious practices**, such as those experienced by Luke, are not (BBC: URL).*
- (18). *Rodney discovers how the scene emerged out of the cultural void of the early 70s when the first generation of British-born black kids, the children of Windrush generation parents who had arrived in Britain in the 50s and 60s, were starting to come of age only to find that there was nothing to reflect their new **cultural identity** (BBC: URL).*

Таким чином, лексеми RELIGIOUS PRACTICE, CULTURAL IDENTITY втілюють такі значення, як релігійна практика, культурна ідентичність, що входить до концепту TRADITION. Можна зробити висновок про те, що лексеми вербалізують концепт TRADITION в медіа дискурсі.

3. TRADITION – SOCIAL CUSTOM. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему SOCIAL CUSTOM наступним чином: is an act whose utility to the agent performing it in some way depends on the beliefs or actions of other members of the community.

Таким чином, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (19). *But **social custom** does not allow females to be treated my male doctors - and the hospital's only female practitioner is already inundated with a backlog of quake victims (BBC: URL).*
- (20). *Alongside, superstitions and dangerous **social customs** that have been passed down the generations – Nepal's alarming rate of child marriages may stop the panel from selecting this policy for their perfect country (BBC: URL).*

- (21). *The committee said one of the reasons behind its choice was that French gastronomy is a "social custom aimed at celebrating the most important moments in the lives of individuals and groups" (BBC: URL).*

Можна зробити висновок про те, що лексична одиниця SOCIAL CUSTOM репрезентує такі значення, як соціальні устої, соціальні традиції, що входить до концепту TRADITION. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

4. TRADITION – SOCIAL PATTERN. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему SOCIAL PATTERN наступним чином: is the social rule, which determined by the society [124].

Так, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (22). *Utopia fleshes out the story of Raphael's visit to the island, giving us vivid descriptions of the place and its society, its laws and social patterns and customs (BBC: URL).*
- (23). *Dr Alan Maryon Davis, president of the UK Faculty of Public Health, said: "I think there is a common social pattern emerging here (BBC: URL).*
- (24). *A considerable amount of time has passed since the bus network was last reviewed in such detail and changing social patterns, for example Sunday shopping, have been reflected in the bus review (BBC: URL).*
- (25). *Prof Singh stressed they were looking at human development many thousands of years ago - rather than current social patterns (BBC: URL).*

Можна підсумувати про те, що лексична одиниця SOCIAL PATTERN включає в себе такі значення, як соціальні моделі, звичаї, що входить до концепту TRADITION. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

5. TRADITION – CUSTOM. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему CUSTOM наступним чином: a usual manner of behaving or doing [124].

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (26). *Age culture were the British who shared many of the religious, artistic and **social customs** of their European neighbours. These customs were Celtic and this civilisation was the Celts (BBC: URL).*
- (27). *First transmitted in 1960, David Attenborough marvels at the dry land diving **custom** performed by male islanders during his expedition of the South West Pacific Islands (BBC: URL).*
- (28). *The "Batmobile" - or more accurately a **custom-made** likeness of the superhero wagon seen in the film Batman V Superman - was spotted and seized by Moscow traffic police over concerns that it does not fit road safety regulations (BBC: URL).*
- (29). *(Users add another person using their phone number and once they are connected can send pictures and voice memos and the app has new **custom** reactions that couples can send to one another (BBC: URL).*
- (30). *No matter how long restrictions remain in place, the Metro reckons being stuck at home as temperatures soar will make for "the longest Good Friday". Meanwhile, the Sun urges readers to continue the recent **custom** of applauding NHS workers at 20:00 BST on Thursdays and asks them to raise money in the process (BBC: URL).*
- (31). *First transmitted in 1960, David Attenborough marvels at the dry land diving **custom** performed by male islanders during his expedition of the South West Pacific Islands.*
- (32). *In guidance from HM Revenue and **Customs**, it says that some of these will be reduced to reflect the new temporary lower rate elsewhere.*
- (33). *And chauffeur Akram bravely lets Giles test-drive a **custom-built** Bentley, one of the hotel's fleet of ten luxury cars.*

Таким чином, зазначимо, що лексична одиниця CUSTOM, яка використовується в медіа дискурсі в багатьох випадках та втілює такі значення, як традиції, звичаї, в значенні прикметника – традиційний,

звичайний, входить до концепту TRADITION з огляду на її конотації. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

6. TRADITION – CONVENTION. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему CONVENTION наступним чином: an inherited or established way of thinking, feeling, or doing [124].

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(34). *This convention can be traced back to Medieval European usage. The English-speaking parts of Canada generally follow the American **convention**, where the "first" floor is the floor at the ground level (BBC: URL).*

Приклад дозволяє зробити висновок про те, що лексична одиниця CONVENTION, яку використано в значенні «традиція», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

7. TRADITION – HERITAGE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему HERITAGE наступним чином: an inherited or established way of thinking, feeling, or doing [124].

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(35). *The chili that was invented in San Antonio is said to be a bowl of "red": tender, individual stewed chunks of beef swaddled in a spicy, cumin-spiked sauce made from red chilies, which lend the dish an appealing russet hue. Texans take this **heritage** very seriously (BBC: URL).*

(36). *This is the paradox of food in Pittsburgh: There's a rich culinary **heritage** and an abundance of locally produced ingredients, but when I visit my mother in Springdale, I have a hard time finding enough ingredients to bake cookies (BBC: URL).*

- (37). *Writer and journalist Lesley Riddoch explores the forgotten story of Nesca Robb, the 20th-century Ulster poet, writer and historian who played a key role in saving so much of the Ulster **heritage** we value and enjoy today (BBC: URL).*
- (38). *Unesco said the area had been recognised due to its **cultural heritage** and the partnerships committed to conserving, managing and promoting it.*
- (39). *Unesco **heritage**: Traditional Thai massage added to 'cultural heritage' list.*
- (40). *AGK Menon, architect, urban planner and founder of the Indian National Trust for Art and Cultural **Heritage**, Daniel Libeskind, architect.*

Отже, на основі аналізу можна підсумувати про те, що лексична одиниця HERITAGE, яку використано в значенні « культурна спадщина, народний здобуток», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

8. TRADITION – PRESCRIPTION. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему PRESCRIPTION наступним чином: an inherited or established way of thinking, feeling, or doing [124].

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (41). *Historically, it was a strong religious **prescription**, which everybody has to keep (BBC: URL).*

Аналіз дає підґрунтя зробити висновок про те, що лексична одиниця PRESCRIPTION, яку використано в значенні «канон», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

9. TRADITION – RULE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему RULE наступним чином: a statement spelling out the proper procedure or conduct for an activity; an inherited or established way of thinking, feeling, or doing [124].

Таким чином, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(42). *Large-scale ice production is one the most important **French rule**, and there are many sanitary ice factories throughout the country that use filtered water and package ice untouched by human hands* (BBC: URL).

Таким чином, лексична одиниця RULE, яку використано в значенні «загальноприйняті звичаї», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

10. TRADITION – STYLE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), . визначає лексему STYLE наступним чином: *the means or procedure for doing something by traditional way* [124].

Таким чином, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(43). *One of our main rules for pasta salad is to skip the vinegary dressings, but that rule only applies to **Western-style** wheat noodles* (BBC: URL).

(44). *Getting Hitched **Asian Style*** (BBC: URL).

(45). *Terry Wogan and Mason McQueen visit the Roman city of Bath. From Bath chaps to beetroot sorbet, they taste it all, including honey-glazed dormice, cooked **Roman style*** (BBC: URL).

(46). *Now you can try and put some of what you have learned about making **Indian-style** snacks into action.*

Зробимо висновок про те, що лексична одиниця STYLE, яку використано в значенні «традиційний стиль, традиції», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

11. TRADITION – MANNER. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему MANNER наступним чином: *the means or procedure for doing something by traditional way* [124].

Таким чином, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (47). *This summer is set to be one of the hottest - and driest - on record. With no substantial rain since May and temperatures tipping past 30C (86F), a hosepipe ban looms as the heatwave continues to stretch ahead of us in an "People we want to look after will not be looked after in the **manner** they should be," said Mr Jagota (BBC: URL).*
- (48). *However, we believe it is unacceptable that such a decision has been handed down to us in this **manner** (BBC: URL).*

У підсумку, зазначимо, що лексична одиниця MANNER, яку використано в значенні «бути типовим, традиційним для», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Проте, лексема вживається також і в конотаціях, які не властиві для концепту TRADITION – «належний, таким чином». Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

12. TRADITION – BEHAVIOR. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему BEHAVIOR наступним чином: *the traditional way or manner in which one conducts oneself [124].*

Таким чином, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (49). *I expected the females to walk to the speaker, because this is **the usual behaviour** for female crickets, but they did not do this – [they instead] made a small jerking motion after each male call," she explained (BBC: URL)*

Як висновок, підкреслимо те, що лексична одиниця BEHAVIOR, яку використано в значенні «звичайна, традиційна поведінка», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

13. TRADITION – BELIEF / BELIEF SYSTEM. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему BEHAVIOR наступним чином: *mental conviction of the truth of some statement or the reality of some being or phenomenon.*

Отже, можна віднести ці лексеми до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (50). *And we consider whether - far from being a throw back to **belief systems** - a belief in witchcraft is an essential part of what it means to be a modern African (BBC: URL).*
- (51). *Kenneth Clark examines a new force - **the belief** in the divinity of nature (BBC: URL).*
- (52). *Paganism was the predominant religious **belief system** of the Romans (BBC: URL).*
- (53). *They were a golden couple, rich and all-powerful, but when Akhenaten had a personal religious conversion, it changed everything. Akhenaten decided to overturn the entire religious **belief system** of ancient Egypt and convert the whole nation to his own new religion.*
- (54). *Simon Reeve sets out on an epic journey around the island of Ireland - a place steeped in history, culture and **belief**, but with a complex past (BBC: URL).*

Отже, аналіз дозволяє зробити висновок про те, що лексичні одиниці BELIEF / BELIEF SYSTEM, які використано в значенні «вірування, віра, система вірувань», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

14. TRADITION – PRINCIPLE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему PRINCIPLE наступним чином: something (such as a belief or value) that helps a person know what is right and wrong and that influences their actions [124].

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (55). *"We have a **principle** of being guardians of our own land, culture and heritage," says Joanna Lerio, a culture and arts officer at the National Commission for Culture and the Arts (BBC: URL).*

Отже, аналіз продемонстрував, що лексична одиниця PRINCIPLE, яку використано в значенні «вірування, віра, система вірувань», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

15. TRADITION – TRADITIONAL WAY OF THINKING. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення TRADITIONAL WAY OF THINKING наступним чином: *the thinking that has traditionally permeated the mindsets, models, decisions, and analyses of Western management. Its basis is in analysis and analytical thinking [124].*

Таким чином, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(56). *"I did it for a few years, there's a **traditional way of thinking** it's really hard, but there's a lot of good keeper-captains round the world (BBC: URL).*

(57). *"I think we've broken with the **traditional way of thinking** on local policing here," he says, in a rare show of pride (BBC: URL).*

(58). *"The **traditional way of thinking** about the good leader would be that they deliver for the shareholder and they survive because they deliver profits and keep people happy (BBC: URL).*

Аналіз дозволяє зробити висновок про те, що лексема TRADITIONAL WAY OF THINKING, яку використано в значенні «традиційна думка, традиційний напрямок мислення», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

16. TRADITION – RITUAL. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення RITUAL наступним чином: *a usual manner of behaving or doing [124].*

Таким чином, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(59). *During the warmer seasons, when the rest of the country begins its months-long **ritual** of packing firewood into smokers, setting coals ablaze, or*

even just turning the gas grill's knobs to full blast, I'm stuck in my muggy Queens apartment, full of envy (BBC: URL).

Отже, можемо підсумувати, що лексема RITUAL, яку використано в значенні «традиція, традиційний ритуал», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

17. TRADITION – FOLK. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення FOLK наступним чином: relating to a nation [124].

Так, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(60). *It is a really popular **folk** British dish* (BBC: URL).

Таким чином, зазначимо, що лексична одиниця FOLK, яку використано в значенні «традиційний», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

18. TRADITION – TYPICAL. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення TYPICAL наступним чином: constituting or having the nature of a type [124].

Так, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(61). *This is a **typical** Latin American cooking method that Kenji has interpreted into kitchen praxis for everyone: Rather than grind dried chilies into powder, soak them until they're soft, then blend them into a paste* (BBC: URL).

(62). *Egg foo yong, chicken chow mein and beef and broccoli – in many places, food like this would be a **typical Chinese** takeaway meal.*

(63). *There is a huge pressure, a **typical Italian** mechanism, linked to thinking that problems can be solved quickly.*

(64). *He has a great touch and great technique - a **typical Italian** really.*

(65). *He'd experienced something unique and meaningful, unlike his classmates' visits to **typical American** tourist attractions, he said.*

(66). *They spoke at an exhibition of a 'typical' American house full of modern domestic appliances.*

Отже, варто підкреслити, що лексична одиниця TYPICAL, яку використано в значенні «традиційний, типовий для», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

19. TRADITION – ESTABLISHED PRACTICE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення ESTABLISHED PRACTICE наступним чином: *successful for a long period of time and widely known* [124].

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(67). *It said Article 13 was at odds with **established practice** that has emerged from cases heard at the European Court of Justice which have been "against general monitoring" (BBC: URL).*

Можна підсумувати, що лексема ESTABLISHED PRACTICE, яку використано в значенні «усталена традиція», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

20. TRADITION – HABIT / NATIONAL HABIT. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему HABIT, як *a settled tendency or usual manner of behavior* [124].

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(68). *This is more than the compulsive **habit** of a pastry chef; by removing the comparatively thick and dry top crust, I'm putting the soft interior of the cake in direct contact with the filling, so that the cake can readily absorb both moisture and aroma (BBC: URL).*

(69). *Adele sorts you out for Tired Tuesday and asks whether you wash your legs in the shower...a question that unbelievably taught us a LOT about the **nation's shower habits**...! (BBC: URL)*

- (70). *In this second episode he deals with the health of the nation - our diet, our drinking **habits** and our athletic prowess (BBC: URL).*
- (71). *Zambia's vice-president has called for a radical change in the eating **habits** of the nation, saying people should ditch the staple, maize meal, for more nutritious foods - a proposal akin to telling Italians to stop eating pasta (BBC: URL).*
- (72). *But she faces a formidable challenge to change eating **habits** (BBC: URL).*
- (73). *To do this, the Woodland Trust needed support from people who could help make tree planting a "**national habit**," she said (BBC: URL).*
- (74). *One in six young people eat fast food twice a day, according to a survey of the **nation's eating habits** (BBC: URL).*
- (75). *It said the consequences of this growing **national habit** were reflected in increasing rates of alcohol-related diseases, and alcohol misuse in Wales was recognised as a national public health problem (BBC: URL).*
- (76). *But Rob Stepney has found some **national habits** are so ingrained that making such a radical change isn't straightforward (BBC: URL).*

Аналіз дозволяє зробити висновок про те, що лексема NATIONAL HABIT, яку використано в значенні «звичка нації, національна звичка», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

21. TRADITION – UNWRITTEN LAW. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення UNWRITTEN LAW, як law based chiefly on custom rather than legislative enactments [124].

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (77). *Clive Anderson travels to Darwin to see if Australian Aboriginals can save their ancient **unwritten law** system from extinction (BBC: URL).*

Приклад демонструє, що лексема UNWRITTEN LAW, яку використано в значенні «неписана система законів, неписані традиції», входить до

концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

22. TRADITION – CULTURAL CODE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення CULTURAL CODE, як a set of images that are associated with a particular set of stereotypes in our minds.

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(78). *These traditions is a certain **cultural code**, which the nation retains through the centuries* (BBC: URL).

З аналізу прикладу зрозуміло, що лексема CULTURAL CODE, яку використано в значенні «культурний код», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

23. TRADITION – ETIQUETTE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему ETIQUETTE, як the conduct or procedure required by good breeding or prescribed by authority to be observed in social or official life.

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(79). *Elbows on the table? How to navigate the world of eating **etiquette*** (BBC: URL).

(80). *A US law called the Flag Code covers **the etiquette** around the National Anthem* (BBC: URL).

(81). *Experts say that US flag **etiquette** is important because was created out of respect for the country's historical heritage* (BBC: URL).

Можна підсумувати, що лексема ETIQUETTE, яку використано в значенні «етикет, традиційна система етикету», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

24. TRADITION – PROPRIETY. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему PROPRIETY, як the customs and manners of polite

society. Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION [124]:

- (82). *But in the age of the Victorian stiff upper lip and **British propriety**, what was it that led them to embrace this bizarre world so wholeheartedly?*
(BBC: URL)

Отже, підкреслимо, що лексема PROPRIETY, яку використано в значенні «британські традиції», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

25. TRADITION – ROUTINE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему ROUTINE, як a regular course of procedure. Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (83). *A study published at the begining of last year concluded that half of the world's population could face a climate-induced food crisis by 2100, with the most extreme summers of the last century becoming **routine** towards the end of this century* (BBC: URL).

Отже, аналіз продемонстрував, що лексична одиниця ROUTINE, яку використано в значенні «традиційне явище», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

26. TRADITION – MODE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему MODE, як a possible, customary, or preferred way of doing something [124]. Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (84). *Participants were asked to choose three each from a list of 10 categories - public figures, national traits and cultural **modes**, music, actors, film and television, food and drink, icons and national symbols, artists, buildings and landscapes, and brands* (BBC: URL).

З аналізу прикладу зрозуміло, що лексема **MODE**, яку використано в значенні «культурні звичаї», входить до концепту **TRADITION** з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт **TRADITION** в медіа дискурсі.

27. **TRADITION – LEGACY**. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає лексему **LEGACY**, як *a possible, customary, or preferred way of doing something*.

Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт **TRADITION**:

(85). *As Nabisco likes to remind us, Fig Newtons aren't just cookies: they're fruit and cake. True to that **legacy**, my homemade version pairs an easy, no-cook fig preserve with a soft dough inspired by yellow cake* (BBC: URL).

Таким чином, аналіз показав, що лексична одиниця **LEGACY**, яку використано в значенні «національна спадщина», входить до концепту **TRADITION** з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт **TRADITION** в медіа дискурсі.

28. **TRADITION – ORDER OF THE DAY**. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення **ORDER OF THE DAY**, як *the characteristic or dominant traditional feature or activity* [124]. Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт **TRADITION**:

(86). *Duets are **the order of the day** in the 'tenuous tunes' linked to on this day in 1976, when the first episode of 'George and Mildred' was broadcast on TV* (BBC: URL).

Приклад дозволяє підсумувати, що лексична одиниця **ORDER OF THE DAY**, яку використано в значенні «загальноприйнятий, традиційний», входить до концепту **TRADITION** з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт **TRADITION** в медіа дискурсі.

29. **TRADITION – SHIBBOLETH**. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення **SHIBBOLETH**, як *a custom or usage regarded*

as distinguishing one group from others [124]. Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(87). *It's the **shibboleth** of a citywide society of bagel connoisseurs* (BBC: URL).

Приклад дозволяє зробити висновок про те, що лексична одиниця SHIBBOLETH, яку використано в значенні «культовий звичай», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

30. TRADITION – VALUES. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення VALUES, як traditional objects of value [124]. Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

(88). *Jo Swinson: New Liberal Democrat MPs 'do share **our values**'*. (BBC: URL)

(89). *Other prominent Labour figures have welcomed Sir Keir's decisive victory, with former leader Ed Miliband saying "his decency, **values** and intelligence are what our country needs at this time of crisis"* (BBC: URL).

(90). *"We need to jointly overcome this crisis and to jointly uphold our European principles and **values** on this path," the 13 countries say, adding they support the European Commission's plans to monitor the measures* (BBC: URL).

(91). *For flamboyant J.J. Wickelmann and British genius Josiah Wedgwood, white embodied all the Enlightenment **values** of justice, equality and reason* (BBC: URL).

(92). *Facebook's Mark Zuckerberg, Amazon's Jeff Bezos, Sundar Pichai of Google, and Tim Cook of Apple insisted they had done nothing illegal and stressed the **American roots and values** of their firms.*

(93). *It will surely antagonise the president's critics, who see him as a divisive and ill-suited arbiter of **American values**.*

(94). *As the US president talks about a battle between 'good and evil' the programme looks at how military action really taps into **American values**.*

Аналіз демонструє, що лексична одиниця VALUES, яку використано в значенні «цінності», входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію. Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

31. TRADITION – CULTURE. Словник Merriam Webster Dictionary (MW), визначає сполучення CULTURE, як the customary beliefs, social forms, and material traits of a racial, religious, or social group [124]. Отже, можна віднести цю лексему до тих, що репрезентують концепт TRADITION:

- (95). *However, their grown-up children have their own problems to deal with, all forcing them to find their own way of marking the evening, exploring their relationships with each other, **Scottish culture**, and the national dish itself* (BBC: URL).
- (96). *"Both the Six Nations and the game of rugby itself is an integral part of **Welsh culture** and identity," he said* (BBC: URL).
- (97). *"It is bitterly ironic that as we celebrate St David's Day - the patron saint of Wales, and take pride in all the little things that make us proud to be Welsh, we discover that we may soon be priced out of our own **culture**."* (BBC: URL)
- (98). *"This must be applied to all Welsh games because of the particular place of rugby in our national **culture**," Mr Price added* (BBC: URL).
- (99). *The royals visited the 225-year-old Auwal Mosque in Bo-Kaap, Cape Town, on South Africa's Heritage Day - a public holiday celebrating **national culture*** (BBC: URL).
- (100). *She recalls a tolerant society where many faiths coexisted in harmony, and a **national culture** which drew on different religious traditions* (BBC: URL).

Дослідження лексеми CULTURE показало, що вона входить до концепту TRADITION з огляду на її конотацію – її використано в значенні «культура, національна культура, традиційна культура». Можна зробити висновок про те, що лексема вербалізує концепт TRADITION в медіа дискурсі.

Таким чином, в ході аналізу способів репрезентації концепту TRADITION, було використано спосіб лексикографічних дефініцій, методи лінгвокультурного та концептуального аналізу.

2.2 Лінгвокультурне висвітлення концепту TRADITION у сучасному британському медіа дискурсі

Концепт TRADITION вербалізується в кожній мові, проте, кожна культура розуміє цей концепт по-різному. Це зумовлене етнічними та культурними особливостями кожного конкретного народу, з огляду на те, що як було зазначено в першому підрозділі, концепт є втіленням культурного здобутку народу, відображає процес пізнання світу, результати людської діяльності, досвід і знання про світ, що зберігає інформацію про нього. Для аналізу етнокультурних особливостей концепту TRADITION, необхідно здійснити лексикографічний аналіз концепту на основі англійських тлумачних словників. Так, *Collins Dictionary* [123] дає такі визначення *tradition*:

- the handing down from generation to generation of the same customs, beliefs, etc.;
- the body of customs, thought, practices, belonging to a particular country, people, family, or institution over a relatively long period;
- a specific custom or practice of long standing;
- a doctrine or body of doctrines regarded as having been established by Christ or the apostles though not contained in Scripture;
- a body of laws regarded as having been handed down from Moses orally and only committed to writing in the 2nd century AD;
- the beliefs and customs of Islam supplementing the Koran, esp as embodied in the Sunna;
- the act of formally transferring ownership of movable property; delivery;

- the handing down orally of stories, beliefs, customs, etc. from generation to generation;
- a story, belief, custom, proverb, etc. handed down in this way;
- a historical line of conventions, principles, or attitudes characteristic of a school, social group, movement, etc.;
- usage; Protocol; Formality; Etiquette; Propriety; Ritual; Form; Policy; Rule; Style; Fashion; Usage; Formality.

СЛОВНИК *Merriam Webster Dictionary* [124] тлумачить *tradition*

НАСТУПНИМ ЧИНОМ:

- an inherited, established, or customary pattern of thought, action, or behavior (such as a religious practice or a social custom);
- a belief or story or a body of beliefs or stories relating to the past that are commonly accepted as historical though not verifiable;
- the handing down of information, beliefs, and customs by word of mouth or by example from one generation to another without written instruction;
- cultural continuity in social attitudes, customs, and institutions
- characteristic manner, method, or style. ethic; form; mode; mores; norm; principles; standards; values; birthright; inheritance; legacy; folklore; superstition; culture; legend; lifestyle.

Oxford Dictionary [125] витлумачує *tradition* як:

- a way of behaving or a belief that has been established for a long time, or the practice of following behavior and beliefs that have been so established;
- a belief, custom or way of doing something that has existed for a long time among a particular group of people; a set of these beliefs or customs;
- a native culture expressed almost wholly through an oral tradition.

Розглянемо лінгвокультурні особливості концепту TRADITION в англomовному медіа дискурсі на прикладах. Так, згідно словника *Merriam Webster Dictionary* [124], концепт *tradition* розуміється як an inherited,

established, or customary pattern. Проте, в медіа дискурсі, лексема *customary pattern* може виступати, як в лексичному значенні, так і змінювати конотацію.

(1). *From Lani Houck's question about whether turkey can receive the reverse sear treatment to Adrianna Lahti's request for an improved take on her mother's questionable pie crust, Kenji and Stella offered answers with their **customary** grace, and humor* (BBC: URL).

Так, в прикладі, наведеному з медіа дискурсу, лексема *customary* має словникове значення – звичайний, традиційний, так само як і в прикладі, наведеному нижче:

(2). *Cheers Drive, named after the city's **customary** greeting to bus drivers, will provide restaurant-quality food to people isolating in shelters because of the coronavirus outbreak* (BBC: URL).

Проте, наприклад в прикладі 3, лексема *customary* змінює свою конотацію, та має значення «повсякденна проблема»:

(3). *That means more money, if possible, for pressure points. Including the police. And the NHS. And, and, and...the **customary** dilemma* (BBC: URL).

Таким чином, на основі лексикографічного аналізу, можна зробити висновок про те, що поняттєва структура концепту TRADITION включає: customs; institution; ritual; folklore; established practice; convention; habit; ritual; unwritten law; style; movement; practice; tradition; code; etiquette; propriety; routine; mode; usage; wont; norm; principles; standards; values; inheritance; legacy; folklore; superstition; culture; legend; lifestyle.

Висновки до II розділу

В другому розділі, на матеріалі англomовних словників Collins Dictionary (CD), Merriam Webster Dictionary (MW), Oxford Dictionary (OD) було проведено лексикографічний аналіз концепту TRADITION. Було зроблено висновок про те, що в англійській етнокультурі, концепт TRADITION включає в себе наступні поняття: customs; institution; ritual; folklore; established practice;

convention; habit; ritual; unwritten law; style; movement; practice; tradition; code; etiquette; propriety; routine; mode; usage; wont; norm; principles; standards; values; inheritance; legacy; folklore; superstition; culture; legend; lifestyle. В ході аналізу способів репрезентації концепту TRADITION, було з'ясовано, що цей концепт вербалізується в медіа дискурсі за допомогою наступних лексем та словосполучень: CUSTOMARY; RELIGIOUS PRACTICE, CULTURAL IDENTITY; SOCIAL CUSTOM; SOCIAL PATTERN; CUSTOM; CONVENTION; HERITAGE; PRESCRIPTION; RULE; STYLE; MANNER; BEHAVIOR; BELIEF / BELIEF SYSTEM; PRINCIPLE; TRADITIONAL WAY OF THINKING; FOLK; TYPICAL; ESTABLISHED PRACTICE; HABIT

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ СПЕЦИФІКИ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНОГО КОНЦЕПТУ TRADITION В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

У третьому розділі буде проведено аналіз способів відтворення англomовного концепту TRADITION в українській мові на матеріалі сучасного англomовного ресурсу BBC-News. Було проаналізовано 100 прикладів відтворення англomовного концепту TRADITION.

3.1 Міжмовні трансформації в українськомовних перекладах текстів сучасного британського медіа дискурсу

Переклад британського медіа дискурсу українською мовою вимагає застосування міжмовних трансформацій. З метою виділення і класифікації різних видів перекладацьких трансформацій звертаємося до праць вчених-перекладознавців.

У роботах В. М. Комісарова названі такі види трансформацій, як лексичні (транслітерація, перекладацьке транскрибування, калькування, деякі лексико-семантичні заміни), граматичні (граматичні заміни і членування речення) і комплексні (експлікація або описовий переклад, антонімічний переклад та компенсація) [86].

А. Д. Швейцер акцентує увагу на лексичних перекладацьких трансформаціях, виділяючи чотири їх різновиди:

- 1) трансформації на компонентному рівні семантичної валентності (заміни);
- 2) трансформації на рівні прагматичному (перекладацькі компенсації, заміна тих чи інших стилістичних засобів іншими, заміна алюзій на аналогічні, пояснювальний переклад);
- 3) трансформації на референційному рівні (конкретизація, генералізація, заміна реалій і ін);

4) трансформації на рівні стилістичному – компресія і розширення [92, с. 128].

З чого можна зробити висновок, що його пріоритетом були лексичні трансформації.

Я. І. Рецкер схиляється до подвійної класифікації трансформацій:

1) граматичні трансформації у вигляді заміни частин мови або членів речення;

2) лексичні трансформації (конкретизація, генералізація, диференціація значень, антонімічний переклад та ін) [90, с. 33].

Р. К. Міньяр-Белоручев виділяє три види трансформацій: лексичні, граматичні та семантичні. До першого виду (лексичні трансформації) дослідник відносить прийоми генералізації і конкретизації, до другого (граматичні трансформації) – заміну частин мови і членів речення, об'єднання речень або їх членування, до третього (семантичні трансформації) – метафоричні, синонімічні, метафоричні заміни, логічний розвиток понять, антонімічний переклад та прийом компенсації [89, с. 105].

Найменування видів перекладацьких трансформацій у працях Л. С. Бархударова значно відрізняється від термінології інших дослідників. Так, учений виділяє чотири типи перетворень, або трансформацій: перестановки, заміни, опущення і додавання [83].

В. В. Алімов виділяє лексичні, граматичні та стилістичні перекладацькі трансформації. Розглянемо більш детально кожен вид перекладацьких трансформацій (лексичні, граматичні, лексико-граматичні) [82].

1. Лексичні перекладацькі трансформації

У своїй роботі «Курс перекладу» Л. К. Латишев визначає лексичні трансформації як «відхилення від словникових відповідностей» [88].

В лексичних системах англійської та української мов спостерігаються розбіжності, які проявляються в типі смислової структури слова. Будь-яке слово, тобто лексична одиниця, – це частина лексичної системи мови, чим і пояснюється своєрідність семантичної структури слів у різних мовах, тому

суть лексичних трансформацій полягає в заміні окремих лексичних одиниць (слів і стійких словосполучень) мови оригіналу лексичними одиницями мови перекладу, які не є їх словниковими еквівалентами» [88].

Одним з факторів, внаслідок якого потрібні здійснення лексичних трансформацій, є різниця в смисловому обсязі слова, так як слова з абсолютно ідентичною семантикою в мові оригіналу та мові перекладу – відсутні.

Найчастіше, при наявності декількох значень одного слова співпадає перший лексико-семантичний варіант (ЛСВ), або їх основне значення, а далі список значень окремих слів по відношенню до іншої мови може бути ширше [82, с. 40].

До видів лексичних трансформацій відносяться: розшифрування, транслітерація, калькування, лексико-семантичні заміни, які включають в себе генералізацію, конкретизацію та модуляцію.

Розшифрування – це один із способів перекладу лексичних одиниць шляхом відтворення її форми за допомогою букв мови перекладу, при якій відтворюється звукова форма іншої мови, в той час як транслітерація є досить формальним процесом: букви алфавіту мови оригіналу замінюються буквами алфавіту мови перекладу за певними правилами.

Наступним з варіантів лексичної трансформації є калькування – прийом, при якому переклад лексичної одиниці відбувається шляхом заміни її складових частин (морфеми або слова) їх лексичними відповідностями в МП. Завданням калькування є створення нового слова або стійкого словосполучення в мові оригіналу, яке б копіювало структуру вихідної лексичної одиниці на лексичному, фразеологічному або семантичному рівні.

Такі типи лексичних заміни, як «генералізація» і «конкретизація», є протилежними один одному, так як за допомогою генералізації здійснюється заміна вихідної одиниці з більш вузьким значенням одиницею з більш широким значенням, в той час як поняття конкретизації передбачає заміну слова чи словосполучення мови оригіналу з більш широким предметно-логічним значенням на слово або словосполучення з більш вузьким значенням.

До модуляції відносяться заміни слова або словосполучення, значення якого можна вивести логічним шляхом із значення одиниці мови оригіналу, при цьому значення слів оригіналу і перекладу пов'язані логічними причинно-наслідковими відносинами, які безпосередньо залежать від контексту [92, с. 140].

2. Граматичні перекладацькі трансформації

Вчені, які займалися проблемами перекладу, такі як Л. С. Бархударов, Я. М. Рецкер, А. Д. Швейцер, С. В. Тюленев, Т. О. Казакова та ін., розглядали питання розбіжності граматичної структури мов і яким чином це ускладнює роботу перекладача. При зіставленні граматичних категорій і форм англійської і української мов, виявляються наступні явища:

- 1) відсутність тієї чи іншої категорії в одній з мов;
- 2) частковий збіг;
- 3) повний збіг.

Необхідність в граматичних трансформаціях виникає лише в першому і другому випадках.

3. Лексико-граматичні перекладацькі трансформації.

В основі лексико-граматичних трансформацій лежать граматичні та власне лексичні трансформації. До лексико-граматичних трансформацій відносять: антонімічний переклад, компенсацію, смисловий розвиток і цілісне перетворення.

Антонімічний переклад застосовується, щоб уникнути можливого конфлікту між лексичною і граматичною сполучуваністю мовних одиниць у вихідній і мові перекладу. Сутність його полягає в заміні значення мови оригіналу протилежним за значенням засобом вираження в мові перекладу.

Відбувається заміна стверджувальної форми в оригіналі на негативну форму в перекладі, або навпаки, супроводжується заміною однієї лексичної одиниці на одиницю з протилежним значенням.

Компенсація застосовується у випадках, коли певні елементи тексту мовою оригіналу не мають еквівалентів в мові перекладу і не можуть бути

передані її засобами; в цих випадках, щоб заповнити («компенсувати») семантичну втрату, викликану тим, що та чи інша одиниця мови оригіналу залишилася неперекладена або не повністю перекладена (не у всьому обсязі свого значення), перекладач передає ту ж саму інформацію іншим засобом, причому необов'язково в тому ж самому місці тексту, що і в оригіналі. Особливо компенсація використовується в тих випадках, коли потрібно передати лінгвістичні особливості оригіналу, до яких часто неможливо підібрати відповідники (наприклад, гра слів) [86, с. 100].

Модуляція (смиловий / логічний розвиток) – заміна слова / словосполучення мови оригіналу одиницею мови перекладу, значення якої логічно виводиться із значення вихідної одиниці, а значення слів оригіналу і перекладу пов'язані логічними причинно-наслідковими відносинами.

Цілісне перетворення – це перетворення як окремого звороту мови, так і всього речення, яке при цьому здійснюється не за елементами, а цілісно [86, с. 101].

4. Синтаксичні трансформації. Трансформації на рівні синтаксису неминучі внаслідок специфіки синтаксису як англійської, так і української мови. До них можна віднести: заміна типу речення; членування речення; еліпс; декомпресія; компресія; об'єднання речення [86, с. 102].

Таким чином, наведемо зведену класифікацію трансформацій:

1. Лексико-семантичні трансформації:

- конкретизація;
- генералізація;
- заміна наслідку причиною і навпаки.

2. Граматичні трансформації:

- заміна форм слова;
- заміна частин мови;
- заміна членів речення.

3. Комплексні лексико-граматичні трансформації:

- антонімічний переклад;

- експлікація (описовий переклад);
- модуляція;
- цілісне перетворення;
- компенсація.

4. Синтаксичні трансформації:

- заміна типу речення;
- членування речення;
- еліпс;
- декомпресія;
- компресія;
- об'єднання речення.

5. Технічні прийоми перекладу:

- перестановки (переміщення);
- додавання;
- опущення;
- синтаксичне уподібнення (дослівний переклад);
- транскрибування;
- транслітерація;
- калькування.

3.2 Відтворення англomовного концепту TRADITION за допомогою еквівалентного перекладу

Розглянемо приклади відтворення англomовного концепту TRADITION за допомогою еквівалентного перекладу.

(1). *From Lani Houck's question about whether turkey can receive the reverse sear treatment to Adrianna Lahti's request for an improved take on her mother's questionable pie crust, Kenji and Stella offered answers with their **customary** grace, and humor (BBC: URL).*

На питання Лані Хоук про те, чи можливо приготувати індичку за допомогою двобічного обсмаження, та запиту Адріанни Лахті щодо поліпшення недосконалої скоринки пирога за рецептом її матері, Кенджі і Стелла надали відповіді з їх **звичними** витонченістю й гумором.

В прикладі, лексему **customary** було відтворено за допомогою еквіваленту: **звичними**.

(2). *Cheers Drive, named after the city's customary greeting to bus drivers, will provide restaurant-quality food to people isolating in shelters because of the coronavirus outbreak (BBC: URL).*

Чірс Драйв, названий на честь **традиційного** привітання водіїв автобусів, забезпечить якісну ресторанну їжу людям, ізольованим у притулках через спалах коронавірусу.

Приклад демонструє, що лексему **customary** було відтворено за допомогою еквіваленту: **традиційного**.

(3). *He added investigations by the Prisons and Probation Ombudsman would take place into the deaths, as is customary for deaths in custody (BBC: URL).*

Він додав, що за цими випадками будуть проведені розслідування з боку Омбудсмана з тюрм та пробації, як це **зазвичай** буває з випадками смерті в місцях позбавлення волі.

В прикладі, лексему **customary** було відтворено за допомогою еквіваленту: **зазвичай**.

(4). *Peter Murrell, chief executive and the FM's husband, fussed with his customary good nature (BBC: URL).*

Пітер Муррелл, головний виконавчий директор і чоловік міністра закордонних справ, метушився зі своєю **звичною** добродушністю (BBC: URL).

В прикладі, лексему **customary** було відтворено за допомогою еквіваленту: **звичною**.

(5). *I am looking forward to a quiet life, without any of the drama that characterises my life, I abandoned my customary riotous 31 December activities and welcomed the New Year in bed (BBC: URL).*

Я з нетерпінням чекаю спокійного життя, без будь-якої драми, яка характеризує моє життя, я відмовився від своєї звичайної буйної діяльності 31 Грудня і зустрів Новий рік в ліжку.

Як показує наведений приклад, лексему **customary** було відтворено за допомогою еквіваленту: **звичайної**.

(6). *The Muslim Council of Britain said the appointment of Professor Singh was "at risk of being seen in the same light as the Conservative Party's customary approach to Islamophobia, that of denial, dismissal and deceit" (BBC: URL).*

Мусульманська рада Британії заявила, що призначення професора Сінгха «має ризик бути розглянутим в тому ж світлі, що і традиційний підхід Консервативної партії до ісламофобії – заперечення, звільнення і обман».

В прикладі, лексему **customary** було відтворено за допомогою еквіваленту: **традиційний**.

(7). *Britain's royal family hosts President Donald Trump with customary pomp at the start of a three-day visit that's likely to be marked by protests (BBC: URL).*

Британська королівська сім'я приймає президента Дональда Трампа з традиційними урочистостями на початку триденного візиту, який, ймовірно, буде відзначений протестами.

Як показує наведений приклад, лексему **customary** було відтворено за допомогою еквіваленту: **традиційними**.

(8). *Thirty years after the fall of the Berlin Wall, Roy Jenkins discusses the impact of that event on religious practice and cultural identity in the countries of eastern Europe (BBC: URL).*

Через тридцять років після падіння Берлінської стіни Рой Дженкінс обговорює вплив цієї події на релігійну практику і культурну ідентичність в країнах Східної Європи.

Як можна простежити на основі прикладу, словосполучення **religious practice** було відтворено за допомогою еквіваленту: **релігійна практика**.

(9). *But **social custom** does not allow females to be treated by male doctors - and the hospital's only female practitioner is already inundated with a backlog of quake victims* (BBC: URL).

*Проте, **соціальні устої** не дозволяють жінкам лікуватися у моїх лікарів-чоловіків – і єдина жінка-практик лікарні вже перевантажена нескінченними чергами жертв землетрусу.*

Як показує наведений приклад, сполучення **social custom** було відтворено за допомогою еквіваленту: **соціальні устої**.

(10). *The committee said one of the reasons behind its choice was that French gastronomy is a "**social custom** aimed at celebrating the most important moments in the lives of individuals and groups"* (BBC: URL).

*Комітет заявив, що однією з причин його вибору є те, що французька гастрономія є "**соціальним звичаєм**, спрямованим на святкування найважливіших моментів в житті окремих осіб і груп".*

Приклад демонструє, що сполучення **social custom** було відтворено за допомогою еквіваленту: **соціальним звичаєм**.

(11). *Utopia fleshes out the story of Raphael's visit to the island, giving us vivid descriptions of the place and its society, its laws and **social patterns** and customs* (BBC: URL).

*Утопія конкретизує історію візиту Рафаеля на острів, даючи нам яскраві описи цього місця і його суспільства, його законів, **соціальних моделей** і звичаїв.*

В прикладі, сполучення **social patterns** було відтворено за допомогою еквіваленту: **соціальних моделей**.

(12). *A considerable amount of time has passed since the bus network was last reviewed in such detail and changing **social patterns**, for example Sunday shopping, have been reflected in the bus review* (BBC: URL).

*З тих пір як мережа автобусів була в останній раз досліджена так само детально, пройшла значна кількість часу, і під час їх огляду, в них було відображено мінливі **соціальні моделі**, наприклад недільні покупки.*

Як показує наведений приклад, сполучення *social patterns* було відтворено за допомогою еквіваленту: **соціальні моделі**.

(13). *Prof Singh stressed they were looking at human development many thousands of years ago - rather than current **social patterns*** (BBC: URL).

*Професор Сінг підкреслив, що вони вивчають людський розвиток багато тисяч років тому, а не сучасні **соціальні моделі**.*

В прикладі, сполучення *social patterns* було відтворено за допомогою еквіваленту: **соціальні моделі**.

(14). *Meanwhile, the Sun urges readers to continue the recent **custom** of applauding NHS workers at 20:00 BST on Thursdays and asks them to raise money in the process* (BBC: URL).

*Тим часом, The Sun закликає читачів продовжувати недавній **звичай** аплодувати працівникам NHS о 20: 00 BST по четвергах і просить їх зібрати гроші в цьому процесі.*

Як показує наведений приклад, лексему *custom* було відтворено за допомогою еквіваленту: **звичай**

(15). *This **convention** can be traced back to Medieval European usage* (BBC: URL).

*Ця **традиція** може бути простежена до середньовічного європейського використання.*

В прикладі, лексему *convention* було відтворено за допомогою еквіваленту: **традиція**.

(16). *The English-speaking parts of Canada generally follow the American **convention**, where the "first" floor is the floor at the ground level* (BBC: URL).

*Англомовні частини Канади, як правило, слідуєть американській **традиції**, де "перший" поверх-це Поверх на першому поверсі.*

Як демонструє приклад, лексему *convention* було відтворено за допомогою еквіваленту: **традиції**.

(17). *This is the paradox of food in Pittsburgh: There's a rich culinary **heritage** and an abundance of locally produced ingredients, but when I visit my*

mother in Springdale, I have a hard time finding enough ingredients to bake cookies (BBC: URL).

Це парадокс харчування в Піттсбурзі: там – багатий кулінарний **здобуток** і достаток місцевих інгредієнтів, але коли я відвідую свою матір в Спрингдейлі, мені важко знайти достатньо інгредієнтів, щоб спекти печиво.

Як показує наведений приклад, лексему **heritage** було відтворено за допомогою еквіваленту: **здобуток**.

(18). *I expected the females to walk to the speaker, because this is the **usual behaviour** for female crickets, but they did not do this – [they instead] made a small jerking motion after each male call," she explained* (BBC: URL).

Я очікувала, що самки підуть до заклик, тому що це – **звичайна поведінка** для самок цвіркунів, але вони не зробили цього – [натомість] зробили невеликий порив після кожного заклику чоловічої особи", – пояснила вона.

В прикладі, лексему **behaviour** було відтворено за допомогою еквіваленту: **поведінка**.

(19). *Kenneth Clark examines a new force - the **belief** in the divinity of nature* (BBC: URL).

Кеннет Кларк досліджує нову силу – **віру** в божественність природи.

Як демонструє приклад, лексему **belief** було відтворено за допомогою еквіваленту: **віру**.

(20). *Simon Reeve sets out on an epic journey around the island of Ireland - a place steeped in history, culture and **belief**, but with a complex past* (BBC: URL).

Саймон Рів відправляється в епічну подорож островом Ірландія – місця, просоченого історією, культурою і **віруваннями**, але зі складним минулим.

Як показує наведений приклад, лексему **belief** було відтворено за допомогою еквіваленту: **віруваннями**.

(21). *This is more than the compulsive **habit** of a pastry chef; by removing the comparatively thick and dry top crust, I'm putting the soft interior of the cake in*

direct contact with the filling, so that the cake can readily absorb both moisture and aroma (BBC: URL).

Це більше, ніж нав'язлива звичка кондитера; видаляючи порівняно товсту і суху верхню кірку, я розміщую м'яку внутрішню частину торта в безпосередньому контакті з начинкою, так що торт може легко поглинати як вологу, так і аромат.

В прикладі, лексему **habit** було відтворено за допомогою еквіваленту: **звичка**.

(22). Zambia's vice-president has called for a radical change in the eating habits of the nation, saying people should ditch the staple, maize meal, for more nutritious foods - a proposal akin to telling Italians to stop eating pasta (BBC: URL).

Віце-президент Замбії закликав до радикальної зміни харчових звичок нації, заявивши, що люди повинні відмовитися від основного продукту – кукурудзяного борошна-заради більш поживних продуктів – заява схожа на пропозицію італійцям припинити їсти макарони.

Як демонструє приклад, лексему **habit** було відтворено за допомогою еквіваленту: **звичка**.

(23). It said the consequences of this growing national habit were reflected in increasing rates of alcohol-related diseases, and alcohol misuse in Wales was recognised as a national public health problem (BBC: URL).

Він зазначив, що наслідки цієї зростаючої національної звички відображаються на зростанні кількості захворювань, пов'язаних з алкоголем, і зловживання алкоголем в Уельсі було визнано національною проблемою громадського здоров'я.

Як показує наведений приклад, лексему **habit** було відтворено за допомогою еквіваленту: **звичка**.

(24). But Rob Stepney has found some national habits are so ingrained that making such a radical change isn't straightforward (BBC: URL).

Але Роб Степні виявив, що деякі **національні звички** настільки вкоренилися, що зробити таку радикальну зміну не так просто.

В прикладі, лексему **habit** було відтворено за допомогою еквіваленту: **звичка**.

(25). *These traditions is a certain **cultural code**, which the nation retains through the centuries* (BBC: URL).

Ці традиції – певний **культурний код**, який народ зберігає протягом століть.

Як показує наведений приклад, сполучення **cultural code** було відтворено за допомогою еквіваленту: **культурний код**.

(26). *A US law called the Flag Code covers **the etiquette** around the National Anthem* (BBC: URL).

Американський закон, званий Кодексом прапора, включає в себе **етикет** під час звучання національного гімну.

Як показує наведений приклад, лексему **the etiquette** було відтворено за допомогою еквіваленту: **етикет**.

(27). *Jo Swinson: New Liberal Democrat MPs 'do share our **values**'* (BBC: URL).

Джо Свінсон: нові депутати – Ліберал-демократи "дійсно поділяють наші **цінності**".

Як демонструє приклад, лексему **values** було відтворено за допомогою еквіваленту: **цінності**.

(28). *Other prominent Labour figures have welcomed Sir Keir's decisive victory, with former leader Ed Miliband saying "his decency, **values** and intelligence are what our country needs at this time of crisis"* (BBC: URL).

Інші видатні діячі Лейбористської партії вітали рішучу перемогу сера Кейра, а колишній лідер Ед Мілібанд сказав: "його порядність, **цінності** та інтелект – це те, що потрібно нашій країні в цей кризовий час".

На основі прикладу, можна зазначити, що лексему **values** було відтворено за допомогою еквіваленту: **цінності**.

(29). *“We need to jointly overcome this crisis and to jointly uphold our European principles and values on this path,” the 13 countries say, adding they support the European Commission's plans to monitor the measures* (BBC: URL).

«Ми повинні спільно подолати цю кризу і спільно відстоювати наші європейські принципи і цінності на цьому шляху», - зазначають 13 країн, додаючи, що вони підтримують плани Європейської Комісії з моніторингу цих заходів.

Як демонструє приклад, лексему *values* було відтворено за допомогою еквіваленту: *цінності*.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що еквівалентний переклад є одним з основних способів відтворення англomовного концепту TRADITION українською мовою, з огляду на значну кількість прикладів. Так, еквівалентний переклад становить 45% від кількості всіх прикладів, проаналізованих в роботі.

3.3 Відтворення англomовного концепту TRADITION за допомогою лексичних трансформацій

Проаналізуємо особливості вживання лексичних трансформацій в ході перекладу англomовного концепту TRADITION українською мовою.

(30). *It is customary in Japan to give money as a condolence to grieving families - what is known as "incense money"* (BBC: URL).

В Японії прийнято давати гроші на знак співчуття сім'ям, які знаходяться у скрутному становищі – так звані «гроші, що пахнуть».

Як показує приклад, лексему *customary* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: *прийнято*. Так, значення лексеми *customary* було замінене синонімічним.

(31). *That means more money, if possible, for pressure points. Including the police. And the NHS. And, and, and...the customary dilemma* (BBC: URL).

*Це означає більше грошей, якщо це можливо, для точок тиску. Включаючи поліцію. І ще НСЗ. І, і, і... нашу **повсякденну** проблему.*

На основі прикладу, можна зробити висновок про те, що лексему *customary* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: **повсякденну**. Значення лексеми *customary* було замінене синонімічним.

(32). *It is **customary** for election campaigns to strain relations between the BBC and whoever happens to be in government (BBC: URL).*

*У передвиборчих кампаніях **прийнято** створювати напругу у відносинах між BBC і тими, хто знаходиться в уряді.*

В прикладі, лексему *customary* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: **прийнято**. Також, було застосовано трансформацію перестановки, з огляду на те, що в тексті перекладу, лексема змінила своє місце в реченні.

(33). *Users add another person using their phone number and once they are connected can send pictures and voice memos and the app has new **custom** reactions that couples can send to one another (BBC: URL).*

*Користувачі додають іншу людину, використовуючи свій номер телефону, і після того, як вони підключені, можуть надсилати фотографії та голосові нотатки, а в додатку є нові **спеціальні** реакції, які пари можуть надсилати один одному.*

Як показує приклад, лексему *custom* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: **спеціальні**. Так, значення лексеми *customary* було замінене синонімічним.

(34). *Historically, it was a strong **religious prescription**, which everybody has to keep (BBC: URL).*

*Історично склалося так, що це був потужний релігійний **канон**, який кожен повинен дотримуватися.*

На основі прикладу, можна зробити висновок про те, що лексему *prescription* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: *канон*. Значення лексеми *prescription* було замінене синонімічним.

(35). *Getting Hitched Asian Style* (BBC: URL).

Одруження в Азіатських традиціях

В прикладі, лексему *Style* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: *традиціях*.

(36). *Terry Wogan and Mason McQueen visit the Roman city of Bath. From Bath chaps to beetroot sorbet, they taste it all, including honey-glazed dormice, cooked Roman style* (BBC: URL).

Террі Уоган і Мейсон Маккуїн відвідують римське місто Бат. Вони пробують все, від чайок до бурякового сорбету, включаючи горішникову соню в медовому соусі, приготовану в римських традиціях.

З прикладу, можна зробити висновок про те, що лексему *style* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: *традиціях*. Значення лексеми *style* було замінене синонімічним.

(37). *"People we want to look after will not be looked after in the manner they should be," said Mr Jagota* (BBC: URL).

Люди, за якими ми хочемо доглядати, не отримують належного догляду, – сказав містер Джагота.

В прикладі, лексему *manner* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: *належного*. Значення лексеми *manner* було замінене синонімічним.

(38). *However, we believe it is unacceptable that such a decision has been handed down to us in this manner* (BBC: URL).

Однак ми вважаємо неприйнятним, що таке рішення було винесено нам таким чином.

Як показує приклад, лексему *manner* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: *чином*. Значення лексеми *manner* було замінене синонімічним.

(39). "We have a **principle** of being guardians of our own land, culture and heritage," says Joanna Lerio, a culture and arts officer at the National Commission for Culture and the Arts (BBC: URL).

"У нас є **звичай** – бути хранителями нашої власної землі, культури та спадщини", - говорить Джоанна Леріо, співробітник з культури та мистецтва Національної комісії з культури та мистецтва.

На основі прикладу, можна зробити висновок про те, що лексему **principle** було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: **звичай**. Значення лексеми **principle** було замінене синонімічним.

(40). "I think we've broken with the **traditional way of thinking** on local policing here," he says, in a rare show of pride (BBC: URL).

"Я думаю, що ми порвали з **традиційним способом мислення** про місцеву поліцію", – говорить він, уособлюючи гордість.

В прикладі, лексему **way of thinking** було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: **способом мислення**.

(41). During the warmer seasons, when the rest of the country begins its months-long **ritual** of packing firewood into smokers, setting coals ablaze, or even just turning the gas grill's knobs to full blast, I'm stuck in my muggy Queens apartment, full of envy (BBC: URL).

В теплу пору року, коли інша частина країни починає свою багатомісячну **традицію** упаковки дров в курільниці, підпалювання вугілля або навіть просто повороту ручок газового гриля на повну потужність, я застряг у своїй задушливій квартирі в Квінсі, повний заздрості.

Як показує приклад, лексему **ritual** було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: **традицію**. Так, значення лексеми **ritual** було замінене синонімічним.

(42). It is a really popular **folk** British dish (BBC: URL).

Це дійсно популярне **традиційне** британське блюдо.

На основі прикладу, можна зробити висновок про те, що лексему *folk* було перекладено шляхом використання трансформації лексичної заміни: **повсякденну**. Значення лексеми *традиційне* було замінене синонімічним.

Таким чином, аналіз продемонстрував, що лексична заміна використовується в 16% прикладів в ході перекладацького аналізу англomовного концепту TRADITION.

Розглянемо також і приклади використання лексичної трансформації додавання:

- (43). *Age culture were the British who shared many of the religious, artistic and **social customs** of their European neighbours. These customs were Celtic and this civilisation was the Celts* (BBC: URL).

*Віковою культурою були англійці, які поділяли багато релігійних, художніх та **соціальних традицій та звичаїв** своїх європейських сусідів. Ці звичаї були кельтськими, і ця цивілізація була названа кельтами.*

Як показує приклад, сполучення *social customs* було перекладено шляхом використання трансформації додавання: **соціальних традицій та звичаїв**. Так, лексему *звичаїв* було додано в тексті перекладу.

- (44). *Writer and journalist Lesley Riddoch explores the forgotten story of Nesca Robb, the 20th-century Ulster poet, writer and historian who played a key role in saving so much of the **Ulster heritage** we value and enjoy today* (BBC: URL).

*Письменник і журналіст Леслі Ріддок досліджує забуту історію Нескі Робб, ольстерського поета 20-го століття, письменника та історика, який зіграв ключову роль у збереженні настільки значної частини **ольстерської культурної на національній спадщини**, яку ми цінуємо і яким насолоджуємося сьогодні.*

На основі прикладу, можна зробити висновок про те, що сполучення *Ulster heritage* було перекладено шляхом використання трансформації

додавання: *ольстерської культурної на національній спадщини*. Так, сполучення *культурної на національній* було додано в тексті перекладу.

(45). *One of our main rules for pasta salad is to skip the vinegary dressings, but that rule only applies to Western-style wheat noodles* (BBC: URL).

Одне з наших головних правил для макаронного салату – не додавати оцтові заправки, але це правило може бути застосовано тільки до пшеничної локшини, традиційної для західного стилю.

В прикладі спостерігається використання трансформації додавання та перестановки. Так, сполучення *Western-style* було відтворено наступним чином: *традиційної для західного стилю*. Спостерігається зміна порядку слів, так само як і використання додавання лексеми *традиційної*.

Було зроблено висновок, що трансформація додавання використовується в 4% проаналізованих випадків.

Трансформація опущення представлена одним прикладом:

(46). *Alongside, superstitions and dangerous social customs that have been passed down the generations – Nepal’s alarming rate of child marriages may stop the panel from selecting this policy for their perfect country* (BBC: URL).

Крім того, забобони і небезпечні традиції, які передавалися з покоління в покоління – тривожний рівень дитячих шлюбів в Непалі може перешкодити групі експертів вибрати цю політику для своєї ідеальної країни.

Так, приклад демонструє опущення лексеми *social* при перекладі сполучення *social customs: небезпечні традиції*.

Отже, зроблено висновок, що трансформація опущення використовується в 1% проаналізованих випадків. Таким чином, можна підсумувати, що серед лексичних трансформацій, які вживаються в ході перекладу англomовного концепту TRADITION, було використано наступні:

- лексична заміна;
- додавання;
- опущення.

3.4 Відтворення англомовного концепту TRADITION за допомогою граматичних трансформацій

Проаналізуємо особливості вживання граматичних трансформацій в ході перекладу англомовного концепту TRADITION українською мовою.

(47). *The chili that was invented in San Antonio is said to be a bowl of "red": tender, individual stewed chunks of beef swaddled in a spicy, cumin-spiked sauce made from red chilies, which lend the dish an appealing russet hue. Texans take this **heritage** very seriously* (BBC: URL).

Чилі, який був винайдений в Сан-Антоніо, як кажуть, є чашею з «червоним»: ніжні, окремі тушковані шматки яловичини, занурені в пряний соус з кмином, зроблений з червоного чилі, які надають страві привабливий червонувато-коричневий відтінок. Техасці дуже серйозно ставляться до цієї «народної спадщини».

В прикладі, спостерігається використання граматичної заміни. Так, іменник було відтворено за допомогою словосполучення «прикметник + іменник»: **heritage** – «народної спадщини».

(48). *"I did it for a few years, there's a **traditional way of thinking** it's really hard, but there's a lot of good keeper-captains round the world* (BBC: URL).

"Я робив це протягом декількох років. Існує **традиційна думка**, що це дійсно важко, але все ж таки, є багато хороших капітанів-хранителів по всьому світу.

Приклад демонструє використання трансформації граматичної заміни: так, при перекладі сполучення **traditional way of thinking**, його компонент **way of thinking** – сполучення іменник + іменник було передано за допомогою лише одного іменника: **думка**.

(49). *"The **traditional way of thinking** about the good leader would be that they deliver for the shareholder and they survive because they deliver profits and keep people happy* (BBC: URL).

"Традиційна думка про хорошого лідера полягатиме в тому, що вони працюють для акціонера, і вони продовжують існувати, тому що вони приносять прибуток і роблять людей щасливими.

Так само, в прикладі простежується використання трансформації граматичної заміни: так, при перекладі сполучення *traditional way of thinking*, його компонент *way of thinking* – сполучення іменник + іменник було передано за допомогою лише одного іменника: *думка*.

(50). *Duets are **the order of the day** in the 'tenuous tunes' linked to on this day in 1976, when the first episode of 'George and Mildred' was broadcast on TV.*

Дуети – загальноприйняті в «тонких мелодіях», пов'язаних з цим днем в 1976 році, коли по телевізору транслювали перший епізод «Джорджа і Мілдред» (BBC: URL).

В прикладі, спостерігається використання граматичної заміни. Так, сполучення іменник + іменник *the order of the day* було відтворено за допомогою прикметника: *загальноприйняті*.

Таким чином, трансформацій граматичної заміни складає 5% від загальної кількості проаналізованих прикладів.

Розглянемо приклади використання трансформації перестановки:

(51). *But that would simply be **my customary** sense of iconoclastic mischief.*

*Але це було б просто **звичне мені** почуття пустоти (BBC: URL).*

Приклад демонструє використання трансформації перестановки, з огляду на те, що місце лексеми *customary* в реченні було змінене в тексті перекладу.

(52). *Dr Alan Maryon Davis, president of the UK Faculty of Public Health, said:*

*"I think there is a common **social pattern** emerging here (BBC: URL).*

Доктор Алан Меріон Девіс, президент Британського факультету громадського здоров'я, сказав: «Я думаю, що тут виникає загальна соціальна модель».

В прикладі можна простежити використання трансформації перестановки, з огляду на те, що місце сполучення *social pattern* в реченні було змінено в тексті перекладу.

(53). *David Attenborough marvels at the dry land diving **custom** performed by male islanders during his expedition of the South West Pacific Islands* (BBC: URL).

Девід Аттенборо захоплюється звичаєм пірнання на суші, виконуваним чоловіками-остров'янами під час його експедиції на Південно-Західні острови Тихого океану.

Також, можна зробити висновок про використання трансформації перестановки і в прикладі, наведеному вище: так, місце лексеми *custom* в реченні було змінено в тексті перекладу.

(54). *And we consider whether - far from being a throw back to **belief systems** - a belief in witchcraft is an essential part of what it means to be a modern African*

*І ми розглядаємо, чи є віра в чаклунство істотною частиною того, що означає бути сучасним африканцем, чи це – відкиданням назад до **системи вірувань*** (BBC: URL).

Приклад демонструє використання трансформації перестановки, з огляду на те, що сполучення *belief systems* було передано за допомогою зміни порядку компонентів сполучення: *системи вірувань*. Також, місце сполучення в реченні перекладу було змінено.

(55). *Paganism was the predominant **religious belief system** of the Romans* (BBC: URL).

*Язичництво було переважаючою **релігійною системою вірувань** римлян.*

Приклад демонструє використання трансформації перестановки, з огляду на те, що сполучення *religious belief system* було передано за допомогою зміни порядку компонентів сполучення: *релігійною системою вірувань*.

(56). *...a question that unbelievably taught us a LOT about the **nation's shower habits...!*** (BBC: URL)

*...питання, яке неймовірно багато в чому просвітило нас щодо звичок **нації приймати душ...**!*

Спостерігається використання трансформації перестановки, з огляду на те, що сполучення *nation's shower habits* було передано за допомогою зміни порядку компонентів сполучення: *нації приймати душ...*

(57). *In this second episode he deals with the health of the nation - our diet, our drinking **habits** and our athletic prowess* (BBC: URL).

У другому епізоді він говорить про здоров'я нації – про наше харчування, звички щодо вживання води і нашу спортивну майстерність.

В прикладі можна простежити використання трансформації перестановки, з огляду на те, що місце сполучення *habits* в реченні було змінено в тексті перекладу.

(58). *But she faces a formidable challenge to change eating **habits*** (BBC: URL).

*Але вона стикається з величезною проблемою, яка полягає в зміні **звичок харчування**.*

В прикладі також можна простежити використання трансформації перестановки, з огляду на те, що місце сполучення *habits* в реченні було змінено в тексті перекладу.

(59). *One in six young people eat fast food twice a day, according to a survey of **the nation's eating habits*** (BBC: URL).

*Кожна шоста молода людина їсть фаст-фуд двічі на день, згідно з опитуванням про **харчові звички нації**.*

Спостерігається використання трансформації перестановки, з огляду на те, що сполучення *the nation's eating habits* було передано за допомогою зміни порядку компонентів сполучення: *харчові звички нації*.

(60). *Clive Anderson travels to Darwin to see if Australian Aboriginals can save their ancient **unwritten law system** from extinction* (BBC: URL).

*Клайв Андерсон відправляється в Дарвін, щоб подивитися, чи зможуть австралійські аборигени врятувати свою давню **неписану систему законів** від вимирання.*

Приклад демонструє використання трансформації перестановки, з огляду на те, що сполучення *unwritten law system* було передано за допомогою зміни порядку компонентів сполучення: *неписану систему законів*.

(61). *Elbows on the table? How to navigate the world of eating etiquette* (BBC: URL).

Лікті на столі? Як орієнтуватися в світі етикету їжі.

Можна простежити використання трансформації перестановки, з огляду на те, що сполучення *eating etiquette* було передано за допомогою зміни порядку компонентів сполучення: *етикету їжі*.

(62). *Experts say that US flag etiquette is important because was created out of respect for the country's historical heritage* (BBC: URL).

Експерти кажуть, що етикет прапора США важливий тому, що був створений з поваги до історичної спадщини країни.

Приклад демонструє використання трансформації перестановки, з огляду на те, що місце лексеми *etiquette* в реченні було змінено в тексті перекладу.

(63). *But in the age of the Victorian stiff upper lip and British propriety, what was it that led them to embrace this bizarre world so wholeheartedly?* (BBC: URL)

Але що ж змусило їх так щиро прийняти цей химерний світ в епоху Вікторіанської манірності і британських традицій пристойності?

Так само, приклад демонструє використання трансформації перестановки, з огляду на те, що місце сполучення *British propriety* в реченні було змінено в тексті перекладу.

Отже, можна зробити висновок про те, що використання трансформації перестановки є досить частотним, воно складає 19% від проаналізованих в роботі прикладів.

Таким чином, можна підсумувати, що серед граматичних трансформацій, які було використано в ході перекладу англомовного концепту TRADITION українською мовою, присутні наступні:

- граматична заміна;

– перестановки.

3.5 Відтворення англомовного концепту TRADITION за допомогою лексико-граматичних трансформацій

Проаналізуємо особливості вживання лексико-граматичних трансформацій в ході перекладу англомовного концепту TRADITION українською мовою.

(64). *A study published at the begining of last year concluded that half of the world's population could face a climate-induced food crisis by 2100, with the most extreme summers of the last century becoming **routine** towards the end of this century* (BBC: URL).

*Дослідження, опубліковане на початку минулого року, показало, що половина населення світу може зіткнутися з викликаною кліматичними умовами продовольчою кризою до 2100 року, причому найбільш екстремальні літні місяці минулого століття стануть **звичайним явищем** до кінця цього століття.*

Так, приклад демонструє, що лексему **routine** було передано за допомогою трансформації описового перекладу: **звичайне явище**.

(65). *It said Article 13 was at odds with **established practice** that has emerged from cases heard at the European Court of Justice which have been "against general monitoring"* (BBC: URL).

*Він заявив, що стаття 13 суперечить **усталеній традиції судової практики**, яка склалася в результаті розгляду справ в Європейському суді, які були «проти загального контролю».*

Так само, приклад показує, що сполучення **established practice** було передано за допомогою трансформації описового перекладу: **усталеній традиції судової практики**.

(66). *This summer is set to be one of the hottest - and driest - on record. With no substantial rain since May and temperatures tipping past 30C (86F), a hosepipe*

*ban looms as the heatwave continues to stretch ahead of us in an untypically **British manner*** (BBC: URL).

*Це літо обіцяє бути одним з найспекотніших і посушливих в історії. Без істотного дощу з травня і температури, за 30 C (86F), з'являється можливість заборона на шланги, оскільки хвиля спеки продовжує красуватися перед британцями, що зовсім не типове **для нашого клімату**.*

На основі прикладу, можна зробити висновок про те, що сполучення **British manner** було відтворене за допомогою трансформації описового перекладу: **для нашого клімату**.

(67). *As Nabisco likes to remind us, Fig Newtons aren't just cookies: they're fruit and cake. True to that **legacy**, my homemade version pairs an easy, no-cook fig preserve with a soft dough inspired by yellow cake* (BBC: URL).

*Як любить нагадувати нам Набіско, фігові Ньютони – це не просто печиво: це фрукти і торт. Вірна цій **смачній національній спадщині**, моя домашня версія поєднує легкий, не приготований інжир з м'яким тестом, на яке мене надихнув жовтий торт.*

В прикладі, лексему **legacy** було відтворене за допомогою трансформації описового перекладу: **смачній національній спадщині**.

(68). *It's the **shibboleth** of a citywide society of bagel connoisseurs* (BBC: URL).

*Це – **культовий звичай** загальноміського товариства любителів рогаликів.*

Приклад демонструє, що лексему **shibboleth** було передано за допомогою трансформації описового перекладу: **культовий звичай**.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що трансформацій описового перекладу – єдина з переліку лексико-граматичних трансформацій, які використовуються в ході перекладу англомовного концепту TRADITION українською мовою. Вона складає 5% від проаналізованих в роботі прикладів.

Найбільш частотним способом перекладу англомовного концепту TRADITION українською мовою є еквівалентний переклад, який складає 45% від проаналізованих прикладів. Наступною за частотністю є трансформація

перестановки – вона складає 19% від проаналізованих прикладів. Також, достатньо частотною є трансформація лексичної заміни – використовується в 16% прикладів. Менш частотними є трансформація граматичної заміни, яка складає 5% від загальної кількості проаналізованих прикладів, трансформація описового перекладу, яка складає 5% від проаналізованих в роботі прикладів. Найменш частотними є трансформація додавання, яка використовується в 4% проаналізованих випадків та трансформація опущення – використовується в 1% проаналізованих випадків.

Висновки до III розділу

В третьому розділі дослідження було проведено аналіз способів відтворення англomовного концепту TRADITION в українській мові. Було з'ясовано, що найбільш вживаним способом перекладу англomовного концепту TRADITION українською мовою є еквівалентний переклад, який складає 45% від проаналізованих прикладів. Наступною є трансформація перестановки – вона складає 19% від проаналізованих прикладів. Також, частотною є трансформація лексичної заміни – використовується в 16% прикладів. Менш вживаними є трансформація граматичної заміни, яка складає 5% від загальної кількості проаналізованих прикладів, трансформація описового перекладу, яка складає 5% від проаналізованих в роботі прикладів. Найменш вживаними є трансформація додавання, яка використовується в 4% проаналізованих випадків та трансформація опущення – використовується в 1% проаналізованих випадків.

ВИСНОВКИ

Роботу було присвячено аналізу особливостей вербалізації та перекладу англomовного концепту TRADITION українською мовою. В ході аналізу теоретичних джерел, було з'ясовано, що наразі не існує єдиного тлумачення поняття концепту. Так, концепт трактується з точки зору етнокультурологічних, філософських, лінгвістичних досліджень. Було з'ясовано, що концепт є наслідком пізнання людиною світу за допомогою різного виду діяльності та її соціалізації. Він має певні складові, з яких потім складається повна картина: це предметна діяльність, чуттєвий досвід, мовленнєве знання, операції з концептами, що виникли раніше та пізнання мовленнєвих одиниць.

У широкому розумінні концепт інтерпретується як нашарування ціннісних конотацій на значення слова, тобто як будь-який вербалізований зміст, зазначений в якійсь мірі етнічною специфікою. Він виникає як феномен життєвої філософії, як буденний аналог світоглядних понять, закріплених в лексиці природних мов і забезпечуючих стабільність і спадкоємність духовної культури етносу, тобто як найважливіша культурно значуща категорія внутрішнього світу людини. В ще більш вузькому розумінні концепти розуміються як семантичні утворення, які стоять за словом і не мають однослівних еквівалентів при перекладі іншими мовами.

Також, було зроблено висновок про те, що концепти бути абстрактними або конкретними, простими або складними, справжніми або вигаданими.

Аналізуючи концепти з точки зору художньої літератури було з'ясовано, що вони, з одного боку, відображають і когнітивні, і загальнолюдські, і лінгвокультурні уявлення, а з іншого боку, породжують свій концептуальний світ, як правило, емоційний, образний.

Художній концепт – поєднання понять, уявлень, почуттів, емоцій, іноді навіть вольових проявів. Розглядаючи існуючі методики концептуального аналізу, було зроблено наступний висновок: моделювання художніх концептів

продуктивно здійснювати, керуючись при цьому тими чи іншими завданнями і предметом дослідження, на основі цілого комплексу методів і прийомів семантико-когнітивного, контекстуального, когнітивно-дискурсивного, інтерпретаційного, польового, компонентного, структурного, порівняльного, лексикографічного характеру, що мають метою спробу різнобічного аналізу концептів як в індивідуально-авторській, так і в національній художній картині світу.

В другому розділі, на матеріалі англomовних словників Collins Dictionary (CD), Merriam Webster Dictionary (MW), Oxford Dictionary (OD) було проведено лексикографічний аналіз концепту TRADITION. Отже, було з'ясовано, що в англійській етнокulturі, концепт TRADITION включає в себе наступні поняття: customs; institution; ritual; folklore; established practice; convention; habit; ritual; unwritten law; style; movement; practice; tradition; code; etiquette; propriety; routine; mode; usage; wont; norm; principles; standards; values; inheritance; legacy; folklore; superstition; culture; legend; lifestyle.

Аналіз способів вербалізації концепту TRADITION в медіа дискурсі показав, що його репрезентовано за допомогою наступних лексем та словосполучень: TRADITION – CUSTOMARY; TRADITION – RELIGIOUS PRACTICE, CULTURAL IDENTITY; TRADITION – SOCIAL CUSTOM; TRADITION – SOCIAL PATTERN; TRADITION – CUSTOM; TRADITION – CONVENTION; TRADITION – HERITAGE; TRADITION – PRESCRIPTION; TRADITION – RULE; TRADITION – STYLE; TRADITION – MANNER; TRADITION – BEHAVIOR; TRADITION – BELIEF / BELIEF SYSTEM; TRADITION – PRINCIPLE; TRADITION – TRADITIONAL WAY OF THINKING; TRADITION – RITUAL; TRADITION – FOLK; TRADITION – TYPICAL; TRADITION – ESTABLISHED PRACTICE; TRADITION – HABIT / NATIONAL HABIT; TRADITION – UNWRITTEN LAW; TRADITION – CULTURAL CODE; TRADITION – ETIQUETTE; TRADITION – PROPRIETY; TRADITION – ROUTINE; TRADITION – MODE; TRADITION – LEGACY;

TRADITION – ORDER OF THE DAY; TRADITION – SHIBBOLETH;
TRADITION – VALUES; TRADITION – CULTURE.

Третій розділ роботи було присвячено аналізу способів відтворення англomовного концепту TRADITION в українській мові. Перекладацький аналіз показав, що найбільш вживаним способом перекладу англomовного концепту TRADITION українською мовою є еквівалентний переклад, який складає 45% від проаналізованих прикладів. Наступною за частотністю є трансформація перестановки – вона складає 19% від проаналізованих прикладів. Також, достатньо вживаною є трансформація лексичної заміни – використовується в 16% прикладів. Менш вживаними є трансформація граматичної заміни, яка складає 5% від загальної кількості проаналізованих прикладів, трансформація описового перекладу, яка складає 5% від проаналізованих в роботі прикладів. Найменш вживаними є трансформація додавання, яка використовується в 4% проаналізованих випадків та трансформація опущення – використовується в 1% проаналізованих випадків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абушенко В.Л. Концепт / В.Л. Абушенко, Н.Л. Кацук // Постмодернизм: Энциклопедия. – Минск, 2001. – С.590—615.
2. Алефиренко Н.Ф. Проблемы вербиализации концепта / Н.Ф. Алефиренко. – Волгоград, 2003.
3. Алимов В. В. Интерференция в переводе (на материале профессиональной межкультурной коммуникации и перевода в сфере профессиональной коммуникации). Дисс. на ... д. филол. наук. Москва: 2004. 280 с.
4. Ангелова М.М. "Концепт" в современной лингвокультурологии / М.М. Ангелова // Актуальные проблемы английской лингвистики и лингводидактики. Сборник научных трудов. Выпуск 3. – Москва, 2004. – С. 3—10.
5. Апресян Ю.Д. Избранные труды: В 2-х т. / Ю.Д. Апресян. – Москва, 1995. – Т.1. – С. 56—59
6. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка Текст. / И. В. Арнольд. Л.: Просвещение, 1981. – 295 с.
7. Арутюнова Н.Д. Дискурс / Н.Д. Арутюнова // Лингвистический энциклопедический словарь. – Москва, 1990. – С. 136
8. Аскольдов С.А. Концепт и слово / С.А. Аскольдов // Русская словесность: Антология / Под ред. проф. В.П. Нерознака. – Москва: Academia, 1997. – С. 269—273.
9. Асратян З. Д. Концепт в художественном произведении / З.Д. Асратян // Culture and Civilization. 2017, Vol. 7, Is. 3A. – С. 35—42
10. Бабенко Л. Г. Лингвистический анализ художественного текста. Теория и практика: Учебник; Практикум. / Л. Г. Бабенко, Ю. В. Казарин. – Москва: Флинта; Наука, 2005. – 496 с.
11. Бабенко Л. Г. Синописис (свод) идеографической классификации русской лексики (общая глобальная структура словаря) // Универсальный

- идеографический словарь русского языка: проспект / под общ. ред. Л. Г. Бабенко. Москва – Екатеринбург, 2015. – С. 22–42.
12. Бабушкин А. П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка / А. П. Бабушкин. – Воронеж: Изд-во Воронежского государственного ун-та, 1996. – 104с.
 13. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Москва: изд. «Межд. отношения», 1975. 239 с.
 14. Бахтин М. М. Собрание сочинений: В 7 т. / М. М. Бахтин. – Москва: Институт мировой литературы им. А. М. Горького РАН, 1996 – Т. 5: Работы 1940-х – начала 1960-х годов. 1997. – 732 с.
 15. Белова А. Д. Языковые картины мира в рамках когнитивнодискурсивной парадигмы / А. Д. Белова. – Москва: Культура народов Причерноморья. – 2002. – № 29. – С. 17—23
 16. Беспалова О.В. Концептосфера поэзии Н. Гумилева в ее лексикографическом представлении: Автореф. дис.... канд. филол. Наук / О.В. Беспалова. – Санкт-Петербург, 2002. – 122 с.
 17. Блох М.Я. Диктема в уровневой системе языка / Я.М. Блох // Вопросы языкознания, 2000. – № 4. – С. 56—67.
 18. Болотнова Н.С. Коммуникативная стилистика текста: Словарь-тезаурус. / Н.С. Болотнова. – Томск, 2008. – С. 36—41
 19. Буренкова О. М. Понятие «концепт» в трудах отечественных и зарубежных лингвистов / О. М. Буренкова, Э. Н. Гиляева // Международный научно-исследовательский журнал. — 2017. — № 08 (62) Часть 1. – С. 40–43. – URL: <https://research-journal.org/languages/ponyatie-koncept-v-trudax-otchestvennyx-i-zarubezhnyx-lingvistov/>
 20. Валгина Н.С. Теория текста / Н. С. Валгина. – Москва: Логос, 2003. – 173 с.
 21. Ващенко В. С. Стилiстичнi явища в українськiй мовi. Харкiв: Вид-во ХДУ, 1958. 228 с.

22. Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов / Пер. с англ. А.Д.Шмелева. – М.: Языки славянской культуры, 2001. – 288 с.
23. Виноградов В.С. Проблема эквивалентности и тип переводимого текста // Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). 2004. - [http:// sitim.sitc.ru](http://sitim.sitc.ru). – С. 1
24. Володина Н. В. Концепты, универсалии, стереотипы в сфере литературоведения : монография / Н. В. Володина. – М. : Флинта : Наука, 2010. – 256 с.
25. Воркачев С. Г. Счастье как лингвокультурный концепт / С. Г. Воркачев. – Москва: ИТДГК «Гнозис», 2004. – 192 с.
26. Воркачев С.Г. Лингвокультурология, языковая личность, концепт: становление антропоцентрической парадигмы в языкознании / С.Г. Воркачев // Филологические науки, 2001. – №1. – С. 18—22
27. Голубовська І. О. Мовна картина світу як об'єкт лінгвістичного вивчення // Наукова спадщина професора С. В. Семчинського і сучасна філологія: Зб. наук. праць: У 2 ч./ Упоряд. В. Ф. Чемес – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2002. – Ч.1. – 200 с.
28. Данькова Т.Н. «Концепт «любовь» и его словесное воплощение в индивидуальном стиле»: дис...кан. фил. наук. Спец. 10.2.01 – русский язык / Т.Н. Данькова. – Воронеж, 2000 – 214 с.
29. Дарчук Н. П. Комп'ютерна лінгвістика (автоматичне опрацювання тексту): підручник / Н.П. Дарчук. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2017.– 351 с.
30. Демьянков В. З. Термин «концепт» как элемент терминологической культуры / В. З. Демьянков // Язык как материя смысла : сб. ст. в честь академика Н. Ю. Шведовой / отв. ред. М. В. Ляпон. – Москва, 2007. – С. 606—622.

31. Демьянков В.З. Понятие и концепт в художественной литературе и в научном языке. Текст. / В.З. Демьянков // Вопросы филологии, 2001, №1. – С. 35—47
32. Дмитриевский А.Л. Жанры журналистики // Ученые записки Орловского государственного университета. Серия: Гуманитарные и социальные науки, 2014. № 4. С. 149—158.
33. Долбина И.А. Грунина Л.П. Художественный концепт Брат в индивидуально-авторской картине мира / И.А. Долбина. – Кемерово, 2005. – С. 28
34. Єщенко Т.А. Текст у лінгвістиці та інших філологічних науках / Т.А. Єщенко. – Київ: Вид.центр „Академія“, 2009. – 264 с.
35. Желтухина М.Р. Механизм воздействия: когнитивные структуры и когнитивные операции / М. Р. Желтухина // Проблемы вербализации концептов в семантике языка и текста: Мат. междунар. симпозиума: В 2 ч. Волгоград, 2003.– Ч. 1. – С. 21—23
36. Жинкин Н. И. Четыре коммуникативные системы и четыре языка. О кодовых переходах во внутренней речи / Н. И. Жинкин // Межкультурная коммуникация. Практикум. – Часть I, Нижний Новгород, 2002. – С. 18—19.
37. Жук М.И. Концепты Вера – Надежда – Любовь в идиостиле Б. Окуджавы: Автореф. дис. ... канд. филол. Наук / М.И. Жук. – Владивосток, 2007.– С. 9
38. Загнітко А.П. Лінгвістика тексту: теорія і практикум / А. П. Загнітко. – Донецьк: ТОВ „Юго-Восток, Лтд“, 2007. – 313 с.
39. Зацепин К. А. Эпистемологический статус концепта [Электронный ресурс] / К. А. Зацепин, И. И. Саморуков // Режим доступа: <http://www.ssu.samara.ru/~scriptum/status.doc>
40. Зинченко В. Г. Межкультурная коммуникация. Системный подход / В. Г. Зинченко, В. Г. Зусман, З. И. Кирнозе: учеб. пособие. – Нижний Новгород, 2003. – 192 с.

- 41.Зубкова Л .Г. Сущностные свойства языка в их взаимодействии и функциональной обусловленности [Электронный ресурс] / Любовь Зубкова. – Режим доступа : <http://www.iaas.msu.ru/res/lomo06/lingvo/zubkova.htm>.
- 42.Зусман В. Концепт в системе гуманитарного знания / В. Зусман // Вопросы литературы. – 2003. – № 2. – С. 13.
- 43.Зусман В.Г. Диалог и концепт в литературе. Литература и музыка / В.Г. Зусман. – Н. Новгород, 2001. – С. 45—51
- 44.Кагановська О. М. Проблема інтерпретації текстових концептів у художньому прозаїчному творі / О. М. Кагановська // Мова і культура. – 2001. – Т. IV, вип. 3. – С. 114—121.
- 45.Кант И. Критика чистого разума / пер. с нем. Н. О. Лосского // Кант И. Сочинения: в 8 т. – Москва: Чоро, 1994. – Т. 3.
- 46.Карасик В. Базовые характеристики концептов. Антология концептов / В. Карасик, Г. Слышкин. – Волгоград : Парадигма, 2005. – 243 с
- 47.Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград: Перемена, 2002. – 477с.
- 48.Карасик В. И. Языковые ключи / В.Г. Карасик. – Москва: Гнозис, 2009. – 406 с.
- 49.Караулов Ю.Н. Лингвистическое конструирование и тезаурус литературного языка / Ю.Н. Караулов. – Москва, 1981. – С. 76
- 50.Коваль А. Практична стилістика сучасної української мови / А. Коваль. – Київ: Вища школа, 1987. – 352 с.
- 51.Кожина М. Н Стилистика русского языка: учебник / Н. М. Кожина. – Москва: Флинта: Наука, 2008. – 464 с.
- 52.Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): учебник. / В. Н. Комиссаров. – Москва: Высш. шк., 1990. – 253 с.
- 53.Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. Учебное пособие // / В. Н. Комиссаров. – Москва: изд. ЭТС, 2004. – 424 с.

54. Кононенко В. І. Концепти українського дискурсу: Монографія / В. І. Кононенко. – Київ – Івано-Франківськ: Плай, 2004. – 248 с. 16
55. Кораблева Н. В. Интертекстуальность литературного произведения: Учебное пособие / Н.В. Кораблева. – Донецк: Кассиопея, 1999. – 28 с.
56. Красавский Н. А. Эмоциональные концепты в немецкой и русской лингвокультурах: Монография / Н. А. Красавский. – Волгоград: Перемена, 2001. – 495с.
57. Красавский Н.А концепт “Zorn” в пословично-поговорочном фонде немецкого языка. // Теоретическая и прикладная лингвистика. Выпуск 2. Язык и социальная среда. Воронеж. Изд-во ВГТУ, 2000. – С.78—89
58. Красовская Н.В. Художественный концепт: методы и приемы исследования / Н.В. Красовская // Известия Саратовского университета. 2009. Т. 9. – Сер. Филология. Журналистика. – вып. 4. – С. 21—52
59. Кубрякова Е. С. Концепт. Краткий словарь когнитивных терминов / Е. Кубрякова, В. Демьянков и др. – Москва : Изд-во МГУ, 2002. – С. 90—93
60. Кубрякова Е. С. Краткий словарь когнитивных терминов / Е. С. Кубрякова – Москва: Изд-во МГУ, 1996. – 245 с.
61. Кубрякова Е.С Краткий словарь когнитивных терминов / Е.С. Кубрякова, В.З. Демьянков, Ю.Г. Панкрац, Л. Г. Лузина. – Москва: Филол. ф-т МГУ им. М. В. Ломоносова, 1996. – 802 с.
62. Кубрякова, Е.С. Концепт / Е.С. Кубрякова, В.З. Демьянков, Ю.Г. Панкрац, Л.Г. Лузина // Краткий словарь когнитивных терминов. – Москва, 1996. – С.90 —93.
63. Кузьмина С. Е. Понятие «концепт» в лингвокогнитивных исследованиях / С. Е. Кузьмина // МОСТ (язык и культура). (language and culture), 2011. – № 27. – С. 24—25.
64. Лавриненко О. О. Когнітивний аспект функціонування алюзивних імен казкових героїв у англомовному публіцистичному тексті / О. О.

- Лавриненко // Вісник Черкаського ун-ту. Філологічні науки. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2007. – Вип. 102. – С. 113—117.
65. Латышев Л. К. Технология перевода: учебное пособие. 3-е изд., стер. Москва: Академия, 2007. 320 с.
66. Лебедев А.В. Соотношение концепта «сотворение мира» и языковой картины мира / А.В. Лебедев // Культура и цивилизация, 2016. – № 2. – С. 188—197
67. Липатова В.В., Литвинов А.В. Понятия эквивалентности и адекватности в преподавании перевода // Вестник РУДН, серия Лингвистика, 2011. № 4. С. 105—114
68. Лихачев Д. С. Концептосфера русского языка / Д. С. Лихачев // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста : Антология. – Москва : Academia, 1997. – С. 280—287.
69. Лихачев Д.С. Русская словесность / Д.С. Лихачев // От теории словесности к структуре текста: Антология / Под ред. проф. В.П. Нерознака. – Москва: Academia, 1997. – С.282.
70. Ліпінська А В. Науково-технічна термінологія: навч. посіб. для дистанційного навчання [за ред. акад. М. І. Жалдака]. Київ: Університет «Україна», 2007. 219 с.
71. Ляпин С. Х. Концептология : к становлению подхода [Электронный ресурс] / С. Х. Ляпин // Научные труды Центроконцепта. – Архангельск : ПомГУ, 1997. – Вып. 1. – С. 11—35. – Режим доступа: http://www.crc.pomorsu.ru/library/articles/Sbornik3/sbornik3_1.htm
72. Ляпин С. Х. Концептология: к становлению подхода / С. Х. Ляпин // Концепты. Вып. I. Архангельск, 1997. – С.11—35
73. Мартинюк А. П. Концепт у дискурсивній парадигмі / А. П. Мартинюк // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2006. – № 725. – С. 9—12.
74. Мацько Л., Мацько О., Сидоренко О. Стилїстика української мови / Л. Мацько, О. Мацько. – Київ: Вища школа, 2003. – 462 с.

- 75.Миллер Л.В. Концепт как смысловая и эстетическая категория / Л. В. Миллер // Мир русского слова. – 2000. – № 4. – С. 39—45.
- 76.Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода / Р. К. Миньяр-Белоручев. – Москва: Московский Лицей, 1996. – 298 с.
- 77.Миронова Ю.В. Отражение русской ментальности в концептах художественного текста (На материале цикла рассказов И.С. Тургенева «Записки охотника»): Автореф. дис. ... канд. филол. Наук / Ю.В. Миронова. – Липецк, 2003. – С. 25—31
- 78.Никитина С. Е. О концептуальном анализе в народной культуре/ С.Е. Никитина //Логический анализ языка. Культурные концепты. Москва, 1991. – С. 117—123.
- 79.Новиков А. И. Семантика текста и ее формализация Текст. / А. И. Новиков. М.: Наука, 1983.
- 80.Новосельцева В.А. Концептуализация времени в русской фразеологии и художественных текстах:На материале произведений 40–80-х гг. XIX века: Автореф. дис. ... канд. филол. Наук / В.А. Новосельцева. – Краснодар, 2005. – С. 53—55
- 81.Павлик В. І. До питання про класифікацію газетно-публіцистичних жанрів // І. В. Павлик // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. 2009. – № 26. С. 140—143.
- 82.Пищальникова В.А. Психопэтика / В.А. Пищальникова. – Барнаул, 1999. – С. 56—59
- 83.Плотникова Н. В. Методика концептуального анализа лингвокультурного концепта / Н. В. Плотникова // Учёные записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». – 2011. – Т.24 (63). – № 2. Часть 1. – С. 426—431.
- 84.Попова З. Д. Когнитивная лингвистика / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Москва: АСТ: Восток – Запад, 2007. – 314 с.
- 85.Потебня А. А. Мысль и язык / А.А. Потебня. – Киев, 1993. – с. 235

86. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивнодискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 332 с.
87. Приходько А. Н. П. Концепты и концептосистемы / А. Н. Приходько. – Днепропетровск: Белая Е. А., 2013. – 307 с.
88. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода / Дополнения и комментарии Д. И. Ермоловича. – 3-е изд., стереотип. Москва: «Р. Валент», 2007. 244 с.
89. Ригби Э. Адекватный перевод: что это такое и когда он невозможен. URL: <http://www.fido7.net/cgi-bin/forumm.fpl?user=Image&num=168>.
90. Рослый А. С. Данте в эстетике и поэзии акмеизма: система концептов (на материале творчества А. Ахматовой, Н. Гумилева, О. Мандельштама): Автореф. дис.... канд. филол. Наук / А. С. Рослый. – Ростов-на-Дону, 2006. – 101 с.
91. Селіванова О. О. Нариси з української фразеології (психокогнітивний та етнокультурний аспекти) / О. О. Селіванова. – К.: Черкаси, 2004. – С. 25—26
92. Слышкин Г. Г. От текста к символу: лингвокультурные концепты прецедентных текстов в сознании и дискурсе / Г. Г. Слышкин. – М.: Academia, 2000. – 128 с.
93. Снігір'єва Л. М. Концепт чи поняття?. URL: http://www.rusnauka.com/ONG/Philologia/3_snigir_ova%2012.doc.htm
94. Средства вербализации концептов. URL: https://www.researchgate.net/publication/318077948_Combination_of_Verbal_Representative_Means_of_Concepts/fulltext/5957f57f458515ea4c6044d6/318077948
95. Степанов В. Н. Об энтропии понятия «концепт» в современной лингвистике / В. Н. Степанов, О. А. Кириак // Иностранные языки в высшей школе. Научный журнал, 2009. – Выпуск 3 (10). – С. 34—41

96. Степанов Ю. С. Константы: Словарь русской культуры: 3-е изд / Ю.С. Степанов. – М.: Академический проект, 2004, – с. 42—67.
97. Тарасова И.А. Художественный концепт: диалог лингвистики и литературоведения / И.А. Тарасова // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского, 2010. – № 4 (2). – С. 742—745
98. Телия В.Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В.Н. Телия. – М., 1996. – С.94—97, 216-135
99. Тильман Ю.Д. «Душа» как базовый культурный концепт в поэзии Ф.И. Тютчева / Ю.Д. Тильман // Фразеология в контексте культуры. – М.: Языки русской культуры, 1999. – С. 203—212.
100. Тимощенко С.А. Лексико-семантическая экспликация концепта Дом в русской фразеологии и художественных текстах: Автореф. дис. ... канд. филол. Наук / С.А. Тимощенко. – Краснодар, 2007. – С. 56
101. Тимощенко С.А. О концептуальном анализе как методе лингвистических исследований. URL: http://www.rusnauka.com/3._KAND_2007/Philologia/18494.doc.htm
102. Толочко О. В. Образ как составляющая концепта «школа» / О. В. Толочко // Языковая личность: проблемы лингвокультурологии и функциональной семантики. – Волгоград: Перемена, 1999. – С.178-181.
103. Фаулз Дж. Коллекционер / Перевод с английского И. Бессмертной. – М.: Вагриус, 2000 – 340 с.
104. Фещенко О.А. Концепт Дом в художественной картине мира М.И. Цветаевой (на материале прозаических произведений): Автореф. дис. ... канд. филол. Наук / О.А. Фещенко. – Краснодар, 2005. – 106 с.
105. Фісак І. Категорія «концепт» у сучасному науковому дискурсі / І. Фісак // Філологічні науки. 2014. № 17– С. 69—77
106. Фреге Г. Смысл и денотат / Г. Фреге // Семиотика и информатика: Вып. 35, Москва: 1997. – 354 с.

107. Хайдеггер М. Время и бытие: Статьи и выступления / М. Хайдеггер. – Москва.: Республика, 1993. – 447 с.
108. Храпова В. В. Композиционный лабиринт романа Джона Фаулза «Коллекционер» / В.В. Храпов // Наука. Университет. 2002. Материалы Третьей научной конференции. – Новосибирск, 2002. – С. 141–144
109. Швейцер А. Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты / А. Д. Швейцер. – Москва: Наука, 1988. – 215 с.
110. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса: Монография / Е. И. Шейгал. – Волгоград: Перемена, 2000.– 368 с.
111. Шопенгауэр А. Мир как воля и представление / А. Шопенгауэр. – Москва: Наука, 1993. – Т. 1. – 672 с.
112. Шустрова Е.В. Когнитивные основы исследования метафоры в афроамериканском литературном дискурсе / Е.В. Шустрова // Вестн. Воронеж. гос. ун-та. Воронеж, 2006. – С. 56—59
113. Bassnett S. Translation Studies / Literary Theory / Linguistics. Third Edition. L. and N.Y.: Routledge. Taylor&Francis Group, 2005.
114. Catford J.C. A Linguistic Theory of Translation: An Essay in Applied Linguistics. L., 1965.
115. Eysenck M. W. The Blackwell Dictionary of Cognitive Psychology / M. W. Eysenck. – Cambridge, Massachusetts 02142, USA, 1994. – 390 p.
116. Laurence S. and Margolis E. Concepts and Cognitive Science. URL: <https://www.cs.nyu.edu/courses/fal 107/G22.30 33-006/CCS.pdf>
117. Newman A. Translation Equivalence: Nature / Ed. R.E. Asher, J.M.Y. Simpson. The Encyclopedia of Language and Linguistics. Oxford & N.Y.: Pergamon Press, 1994. 125 p.
118. Nida E.A. Toward a Science of Translating. Leiden, E.J. Brill, 1964. P.45—49
119. Shishkova D.D. Lexical and syntactic peculiarities of newspaper article // Linguistic Bulletin, 2015. № 337. Fri. 04. Sep. 2015. P. 44—50

120. Smith B. Beyond Concepts: Ontology as Reality Representation. URL:
<http://ontology.buffalo.edu/bfo/BeyondConcepts.pdf>
121. Touri G. In Search of a Theory of Translation. Tel Aviv: Porter Institute, 1980.
220 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

122. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
123. Collins Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/>
124. Merriam Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com>
125. Oxford Dictionary. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

126. BBC – BBC-News. URL: <https://www.bbc.co.uk/>

ДОДАТОК

Вербалізація концепту TRADITION сучасного британського медіа дискурсу в українськомовних перекладах

Оригінал	Переклад	Трансформація
Customary		
<p>(1). <i>From Lani Houck's question about whether turkey can receive the reverse sear treatment to Adrianna Lahti's request for an improved take on her mother's questionable pie crust, Kenji and Stella offered answers with their customary grace, and humor (BBC: URL).</i></p>	<p><i>На питання Лані Хоук про те, чи можливо приготувати індичку за допомогою двобічного обсмаження, та запиту Адріанни Лахті щодо полішення недосконалої скоринки пирога за рецептом її матері, Кенджі і Стелла надали відповіді з їх звичними витонченістю й гумором.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(2). <i>Cheers Drive, named after the city's customary greeting to bus drivers, will provide restaurant-quality food to people</i></p>	<p><i>Чірс Драйв, названий на честь традиційного привітання водіїв автобусів, забезпечить якісну ресторанну їжу</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p><i>isolating in shelters because of the coronavirus outbreak</i> (BBC: URL).</p>	<p>людям, ізольованим у притулках через спалах коронавірусу.</p>	
<p>(3). <i>He added investigations by the Prisons and Probation Ombudsman would take place into the deaths, as is customary for deaths in custody</i> (BBC: URL).</p>	<p>Він додав, що за цими випадками будуть проведені розслідування з боку Омбудсмена з тюрм та пробації, як це зазвичай буває з випадками смерті в місцях позбавлення волі.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(4). <i>Peter Murrell, chief executive and the FM's husband, fussed with his customary good nature</i> (BBC: URL).</p>	<p>Пітер Муррелл, головний виконавчий директор і чоловік міністра закордонних справ, метушився зі своєю звичною добродушністю.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(5). <i>It is customary in Japan to give money as a condolence to grieving families - what is known as "incense money"</i> (BBC: URL).</p>	<p>В Японії прийнято давати гроші на знак співчуття сім'ям, які знаходяться у скрутному становищі – так звані «гроші, що пахнуть».</p>	<p>Лексична заміна</p>
<p>(6). <i>I am looking forward to a quiet life, without any of the drama that</i></p>	<p>Я з нетерпінням чекаю спокійного життя, без будь-якої драми, яка</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p><i>characterises my life, I abandoned my customary riotous 31 December activities and welcomed the New Year in bed (BBC: URL).</i></p>	<p><i>характеризує моє життя, я відмовився від своєї звичайної буйної діяльності 31 Грудня і зустрів Новий рік в ліжку.</i></p>	
<p><i>(7). The Muslim Council of Britain said the appointment of Professor Singh was "at risk of being seen in the same light as the Conservative Party's customary approach to Islamophobia, that of denial, dismissal and deceit" (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Мусульманська рада Британії заявила, що призначення професора Сінгха «має ризик бути розглянутим в тому ж світлі, що і традиційний підхід Консервативної партії до ісламофобії – заперечення, звільнення і обман».</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p><i>(8). But that would simply be my customary sense of iconoclastic mischief (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Але це було б просто звичне мені почуття пустоти.</i></p>	<p>Перестановки</p>
<p><i>(9). Britain's royal family hosts President Donald Trump with customary pomp at the start of a three-day visit that's likely to be marked by protests (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Британська королівська сім'я приймає президента Дональда Трампа з традиційними урочистостями на початку триденного візиту, який, ймовірно,</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

	буде відзначений протестами.	
(10). <i>That means more money, if possible, for pressure points. Including the police. And the NHS. And, and, and...the customary dilemma</i> (BBC: URL).	Це означає більше грошей, якщо це можливо, для точок тиску. Включаючи поліцію. І це НСЗ. І, і, і... нашу повсякденну проблему.	Лексична заміна
(11). <i>It is customary for election campaigns to strain relations between the BBC and whoever happens to be in government</i> (BBC: URL).	У передвиборчих кампаніях прийнято створювати напругу у відносинах між BBC і тими, хто знаходиться в уряді.	Лексична заміна
Religious practice, cultural identity		
(12). <i>Thirty years after the fall of the Berlin Wall, Roy Jenkins discusses the impact of that event on religious practice and cultural identity in the countries of eastern Europe</i> (BBC: URL).	Через тридцять років після падіння Берлінської стіни Рой Дженкінс обговорює вплив цієї події на релігійну практику і культурну ідентичність в країнах Східної Європи.	Еквівалентний переклад
Social custom		

<p>(13). <i>But social custom does not allow females to be treated my male doctors - and the hospital's only female practitioner is already inundated with a backlog of quake victims</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Проте, соціальні устої не дозволяють жінкам лікуватися у моїх лікарів-чоловіків – і єдина жінка-практик лікарні вже перевантажена нескінченними чергами жертв землетрусу.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(14). <i>Alongside, superstitions and dangerous social customs that have been passed down the generations – Nepal’s alarming rate of child marriages may stop the panel from selecting this policy for their perfect country</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Крім того, забобони і небезпечні традиції, які передавалися з покоління в покоління – тривожний рівень дитячих шлюбів в Непалі може перешкодити групі експертів вибрати цю політику для своєї ідеальної країни.</i></p>	<p>Опущення</p>
<p>(15). <i>The committee said one of the reasons behind its choice was that French gastronomy is a "social custom aimed at celebrating the most important moments in the lives of</i></p>	<p><i>Комітет заявив, що однією з причин його вибору є те, що французька гастрономія є "соціальним звичаєм, спрямованим на святкування</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p><i>individuals and groups"</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>найважливіших моментів в житті окремих осіб і груп".</i></p>	
Social pattern		
<p>(16). <i>Utopia fleshes out the story of Raphael's visit to the island, giving us vivid descriptions of the place and its society, its laws and social patterns and customs</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Утопія конкретизує історію візиту Рафаеля на острів, даючи нам яскраві описи цього місця і його суспільства, його законів, соціальних моделей і звичаїв.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(17). <i>Dr Alan Maryon Davis, president of the UK Faculty of Public Health, said: "I think there is a common social pattern emerging here</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Доктор Алан Меріон Девіс, президент Британського факультету громадського здоров'я, сказав: «Я думаю, що тут виникає загальна соціальна модель».</i></p>	<p>Перестановки</p>
<p>(18). <i>A considerable amount of time has passed since the bus network was last reviewed in such detail and changing social patterns, for example Sunday shopping, have</i></p>	<p><i>З тих пір як мережа автобусів була в останній раз досліджена так само детально, пройшла значна кількість часу, і під час їх огляду, в них було відображено мінливі соціальні моделі,</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<i>been reflected in the bus review (BBC: URL).</i>	<i>наприклад недільні покупки.</i>	
(19). <i>Prof Singh stressed they were looking at human development many thousands of years ago - rather than current social patterns (BBC: URL).</i>	<i>Професор Сінг підкреслив, що вони вивчають людський розвиток багато тисяч років тому, а не сучасні соціальні моделі.</i>	Еквівалентний переклад
Custom		
(20). <i>Age culture were the British who shared many of the religious, artistic and social customs of their European neighbours. These customs were Celtic and this civilisation was the Celts (BBC: URL).</i>	<i>Віковою культурою були англійці, які поділяли багато релігійних, художніх та соціальних традицій та звичаїв своїх європейських сусідів. Ці звичаї були кельтськими, і ця цивілізація була названа кельтами.</i>	Додавання, еквівалентний переклад
(21). <i>David Attenborough marvels at the dry land diving custom performed by male islanders during his expedition of the</i>	<i>Девід Аттенборо захоплюється звичаєм пірнання на суші, виконуваним чоловіками-остров'янами під час його експедиції на</i>	Перестановки

<p><i>South West Pacific Islands</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Південно-Західні острови Тихого океану.</i></p>	
<p>(22). <i>The "Batmobile" - or more accurately a custom likeness of the superhero wagon seen in the film Batman V Superman - was spotted and seized by Moscow traffic police over concerns that it does not fit road safety regulations</i> (BBC: URL).</p>	<p>«Бетмобіль» – або, точніше, зроблена на замовлення копія традиційного авто супергероя, побаченого у фільмі "Бетмен проти Супермена", - був помічений і вилучений Московською дорожньою поліцією через побоювання, що він не відповідає правилам безпеки дорожнього руху.</p>	<p>Перестановки</p>
<p>(23). <i>Users add another person using their phone number and once they are connected can send pictures and voice memos and the app has new custom reactions that couples can send to one another</i> (BBC: URL).</p>	<p>Користувачі додають іншу людину, використовуючи свій номер телефону, і після того, як вони підключені, можуть надсилати фотографії та голосові нотатки, а в додатку є нові спеціальні реакції, які пари можуть надсилати один одному.</p>	<p>Лексична заміна</p>
<p>(24). <i>Meanwhile, the Sun urges readers to</i></p>	<p>Тим часом, <i>The Sun</i> закликає читачів</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p><i>continue the recent custom of applauding NHS workers at 20:00 BST on Thursdays and asks them to raise money in the process (BBC: URL).</i></p>	<p><i>продовжувати недавній звичай аплодувати працівникам NHS о 20:00 BST по четвергах і просить їх зібрати гроші в цьому процесі.</i></p>	
Convention		
<p>(25). <i>This convention can be traced back to Medieval European usage (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Ця традиція може бути простежена до середньовічного європейського використання.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(26). <i>The English-speaking parts of Canada generally follow the American convention, where the "first" floor is the floor at the ground level (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Англомовні частини Канади, як правило, слідують американській традиції, де "перший" поверх-це Поверх на першому поверсі.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
Heritage		
<p>(27). <i>The chili that was invented in San Antonio is said to be a bowl of "red": tender, individual stewed chunks of beef swaddled in a spicy,</i></p>	<p><i>Чилі, який був винайдений в Сан-Антоніо, як кажуть, є чашею з «червоним»: ніжні, окремі тушковані шматки</i></p>	<p>Грамматична заміна</p>

<p><i>cumin-spiked sauce made from red chilies, which lend the dish an appealing russet hue. Texans take this heritage very seriously (BBC: URL).</i></p>	<p><i>яловичини, занурені в пряний соус з кмином, зроблений з червоного чилі, які надають страві привабливий червонувато-коричневий відтінок. Техасці дуже серйозно ставляться до цієї «народної спадщини».</i></p>	
<p>(28). <i>This is the paradox of food in Pittsburgh: There's a rich culinary heritage and an abundance of locally produced ingredients, but when I visit my mother in Springdale, I have a hard time finding enough ingredients to bake cookies (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Це парадокс харчування в Піттсбурзі: там – багатий кулінарний здобуток і достаток місцевих інгредієнтів, але коли я відвідую свою матір в Спрингдейлі, мені важко знайти достатньо інгредієнтів, щоб спекти печиво.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(29). <i>Writer and journalist Lesley Riddoch explores the forgotten story of Nesca Robb, the 20th-century</i></p>	<p><i>Письменник і журналіст Леслі Ріддок досліджує забуту історію Нескі Робб, ольстерського</i></p>	<p>Додавання</p>

<p><i>Ulster poet, writer and historian who played a key role in saving so much of the Ulster heritage we value and enjoy today (BBC: URL).</i></p>	<p><i>поета 20-го століття, письменника та історика, який зіграв ключову роль у збереженні настільки значної частини ольстерської культурної на національної спадщини, яку ми цінуємо і яким насолоджуємося сьогодні.</i></p>	
<p>Prescription</p>		
<p>(30). <i>Historically, it was a strong religious prescription, which everybody has to keep (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Історично склалося так, що це був потужний релігійний канон, який кожен повинен дотримуватися.</i></p>	<p>Лексична заміна</p>
<p>Rule</p>		
<p>(31). <i>Large-scale ice production is one the most important French rule, and there are many sanitary ice</i></p>	<p><i>Широкомасштабне виробництво льоду є однією з загальноприйнятих звичаїв французів. По</i></p>	<p>Перестановки, лексична заміна</p>

<p><i>factories throughout the country that use filtered water and package ice untouched by human hands</i> (BBC: URL).</p>	<p>всій країні розташовано багато санітарних льодових заводів, які використовують фільтровану воду і упаковують лід без втручання ручної праці.</p>	
<p>Style</p>		
<p>(32). <i>One of our main rules for pasta salad is to skip the vinegary dressings, but that rule only applies to Western-style wheat noodles</i> (BBC: URL).</p>	<p>Одне з наших головних правил для макаронного салату – не додавати оцтові заправки, але це правило може бути застосовано тільки до пшеничної локшини, традиційної для західного стилю.</p>	<p>Перестановки, Додавання</p>
<p>(33). <i>Getting Hitched Asian Style</i> (BBC: URL).</p>	<p>Одруження в Азіатських традиціях</p>	<p>Лексична заміна</p>
<p>(34). <i>Terry Wogan and Mason McQueen visit the Roman city of Bath. From Bath chaps to</i></p>	<p>Террі Уоган і Мейсон Маккуїн відвідують римське місто Бат. Вони пробують все, від</p>	<p>Лексична заміна</p>

<p><i>beetroot sorbet, they taste it all, including honey-glazed dormice, cooked Roman style (BBC: URL).</i></p>	<p>чайок до бурякового сорбету, включаючи горішникову соню в медовому соусі, приготовану в римських традиціях.</p>	
Manner		
<p>(35). <i>This summer is set to be one of the hottest - and driest - on record. With no substantial rain since May and temperatures tipping past 30C (86F), a hosepipe ban looms as the heatwave continues to stretch ahead of us in an untypically British manner (BBC: URL).</i></p>	<p>Це літо обіцяє бути одним з найспекотніших і посушливих в історії. Без істотного дощу з травня і температури, за 30 C (86F), з'являється можливість заборона на шланги, оскільки хвиля спеки продовжує красуватися перед британцями, що зовсім не типове для нашого клімату.</p>	Описовий переклад
<p>(36). <i>"People we want to look after will not be looked after in the manner they should be,"</i></p>	<p>- Люди, за якими ми хочемо доглядати, не отримають належного догляду, – сказав містер Джагота.</p>	Лексична заміна

<i>said Mr Jagota (BBC: URL).</i>		
(37). <i>However, we believe it is unacceptable that such a decision has been handed down to us in this manner (BBC: URL).</i>	Однак ми вважаємо неприйнятним, що таке рішення було винесено нам таким чином .	Лексична заміна
Behavior		
(38). <i>I expected the females to walk to the speaker, because this is the usual behaviour for female crickets, but they did not do this – [they instead] made a small jerking motion after each male call," she explained (BBC: URL).</i>	Я очікувала, що самки підуть до заклик, тому що це звичайна поведінка для самок цвіркунів, але вони не зробили цього – [натомість] зробили невеликий порив після кожного заклику чоловічої особі", – пояснила вона.	Еквівалентний переклад
Belief / <u>Belief</u> system		
(39). <i>And we consider whether - far from being a throw back to belief systems - a belief in witchcraft is an essential part of what it means to</i>	І ми розглядаємо, чи є віра в чаклунство істотною частиною того, що означає бути сучасним африканцем, чи це –	Перестановки

<i>be a modern African</i> (BBC: URL).	<i>відкиданням назад до системи вірувань.</i>	
(40). <i>Kenneth Clark examines a new force - the belief in the divinity of nature</i> (BBC: URL).	<i>Кеннет Кларк досліджує нову силу – віру в божественність природи.</i>	Еквівалентний переклад
(41). <i>Paganism was the predominant religious belief system of the Romans</i> (BBC: URL).	<i>Язичництво було переважаючою релігійною системою вірувань римлян.</i>	Перестановки
(42). <i>Simon Reeve sets out on an epic journey around the island of Ireland - a place steeped in history, culture and belief, but with a complex past</i> (BBC: URL).	<i>Саймон Рів відправляється в епічну подорож островом Ірландія – місця, просоченого історією, культурою і віруваннями, але зі складним минулим.</i>	Еквівалентний переклад
<u>Principle</u>		
(43). <i>"We have a principle of being guardians of our own land, culture and heritage," says Joanna Lerio, a culture and arts officer at the National Commission for Culture and the Arts</i> (BBC: URL).	<i>"У нас є звичай – бути хранителями нашої власної землі, культури та спадщини", - говорить Джоанна Леріо, співробітник з культури та мистецтва Національної комісії з</i>	Лексична заміна

	культури та мистецтва.	
Traditional way of thinking		
(44). <i>"I did it for a few years, there's a traditional way of thinking it's really hard, but there's a lot of good keeper-captains round the world (BBC: URL).</i>	<i>"Я робив це протягом декількох років. Існує традиційна думка, що це дійсно важко, але все ж таки, є багато хороших капітанів-хранителів по всьому світу.</i>	Граматична заміна
(45). <i>"I think we've broken with the traditional way of thinking on local policing here," he says, in a rare show of pride (BBC: URL).</i>	<i>"Я думаю, що ми порвали з традиційним способом мислення про місцеву поліцію", – говорить він, уособлюючи гордість.</i>	Лексична заміна
(46). <i>"The traditional way of thinking about the good leader would be that they deliver for the shareholder and they survive because they deliver profits and keep people happy (BBC: URL).</i>	<i>"Традиційна думка про хорошого лідера полягатиме в тому, що вони працюють для акціонера, і вони продовжують існувати, тому що вони приносять прибуток і роблять людей щасливими.</i>	Граматична заміна
Ritual		

<p>(47). <i>During the warmer seasons, when the rest of the country begins its months-long ritual of packing firewood into smokers, setting coals ablaze, or even just turning the gas grill's knobs to full blast, I'm stuck in my muggy Queens apartment, full of envy.</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>В теплу пору року, коли інша частина країни починає свою багатомісячну традицію упаковки дров в курильниці, підпалювання вугілля або навіть просто повороту ручок газового гриля на повну потужність, я застряг у своїй задушливій квартирі в Квінсі, повний заздрості.</i></p>	<p>Лексична заміна</p>
Folk		
<p>(48). <i>It is a really popular folk British dish</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Це дійсно популярне традиційне британське блюдо.</i></p>	<p>Лексична заміна</p>
Typical		
<p>(49). <i>This is a typical Latin American cooking method that Kenji has interpreted into kitchen praxis for everyone: Rather than grind dried chilies into powder, soak them until</i></p>	<p><i>Це – традиційний латиноамериканський метод приготування їжі, який Кенджі інтерпретував у кухонній практиці для всіх: замість того, щоб подрібнити</i></p>	<p>Лексична заміна</p>

<p><i>they're soft, then blend them into a paste (BBC: URL).</i></p>	<p><i>сушені чилі в порошок, необхідно замочити їх, поки вони не стануть м'якими, а потім змішати їх в пасту.</i></p>	
Established practice		
<p>(50). <i>It said Article 13 was at odds with established practice that has emerged from cases heard at the European Court of Justice which have been "against general monitoring" (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Він заявив, що стаття 13 суперечить усталеній традиції судової практики, яка склалася в результаті розгляду справ в Європейському суді, які були «проти загального контролю».</i></p>	Описовий переклад
Habit / national habit		
<p>(51). <i>This is more than the compulsive habit of a pastry chef; by removing the comparatively thick and dry top crust, I'm putting the soft interior of the</i></p>	<p><i>Це більше, ніж нав'язлива звичка кондитера; видаляючи порівняно товсту і суху верхню кірку, я розміщую м'яку внутрішню</i></p>	Еквівалентний переклад

<p><i>cake in direct contact with the filling, so that the cake can readily absorb both moisture and aroma (BBC: URL).</i></p>	<p><i>частину торта в безпосередньому контакті з начинкою, так що торт може легко поглинати як вологу, так і аромат.</i></p>	
<p>(52). <i>...a question that unbelievably taught us a LOT about the nation's shower habits...! (BBC: URL)</i></p>	<p><i>...питання, яке неймовірно багато в чому просвітило нас щодо звичок нації приймати душ...!</i></p>	Перестановки
<p>(53). <i>In this second episode he deals with the health of the nation - our diet, our drinking habits and our athletic prowess (BBC: URL).</i></p>	<p><i>У другому епізоді він говорить про здоров'я нації-про наше харчування, звички щодо вживання води і нашу спортивну майстерність.</i></p>	Перестановки
<p>(54). <i>Zambia's vice-president has called for a radical change in the eating habits of the nation, saying people should ditch the staple, maize meal, for more nutritious foods - a proposal akin to telling</i></p>	<p><i>Віце-президент Замбії закликав до радикальної зміни харчових звичок нації, заявивши, що люди повинні відмовитися від основного продукту – кукурудзяного борошна-заради більш поживних продуктів – заява схожа на пропозицію італійцям</i></p>	Еквівалентний переклад

<i>Italians to stop eating pasta (BBC: URL).</i>	<i>припинити їсти макарони.</i>	
(55). <i>But she faces a formidable challenge to change eating habits (BBC: URL).</i>	<i>Але вона стикається з величезною проблемою, яка полягає в зміні звичок харчування</i>	Перестановки
(56). <i>To do this, the Woodland Trust needed support from people who could help make tree planting a "national habit," she said (BBC: URL).</i>	<i>Для цього лісовий фонд потребував підтримки людей, які могли б допомогти зробити посадку дерев "національною традицією", сказала вона.</i>	Лексична заміна
(57). <i>One in six young people eat fast food twice a day, according to a survey of the nation's eating habits (BBC: URL).</i>	<i>Кожна шоста молода людина їсть фаст-фуд двічі на день, згідно з опитуванням про харчові звички нації.</i>	Перестановки
(58). <i>It said the consequences of this growing national habit were reflected in increasing rates of alcohol-related diseases, and alcohol misuse in Wales was recognised as a national</i>	<i>Він зазначив, що наслідки цієї зростаючої національної звички відображаються на зростанні кількості захворювань, пов'язаних з алкоголем, і зловживання алкоголем в Уельсі було визнано</i>	Еквівалентний переклад

<p><i>public health problem</i> (BBC: URL).</p>	<p>національною проблемою громадського здоров'я.</p>	
<p>(59). <i>But Rob Stepney has found some national habits are so ingrained that making such a radical change isn't straightforward</i> (BBC: URL).</p>	<p>Але Роб Стенні виявив, що деякі національні звички настільки вкоренилися, що зробити таку радикальну зміну не так просто.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>Unwritten law</p>		
<p>(60). <i>Clive Anderson travels to Darwin to see if Australian Aboriginals can save their ancient unwritten law system from extinction</i> (BBC: URL).</p>	<p>Клайв Андерсон відправляється в Дарвін, щоб подивитися, чи зможуть австралійські аборигени врятувати свою давню неписану систему законів від вимирання.</p>	<p>Перестановки</p>
<p>Cultural code</p>		
<p>(61). <i>These traditions is a certain cultural code, which the nation retains through the centuries</i> (BBC: URL).</p>	<p>Ці традиції – певний культурний код, який народ зберігає протягом століть.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

Etiquette		
(62). <i>Elbows on the table? How to navigate the world of eating etiquette</i> (BBC: URL).	<i>Лікті на столі? Як орієнтуватися в світі етикету їжі.</i>	Перестановки
(63). <i>A US law called the _____ Flag Code covers the etiquette around the National Anthem</i> (BBC: URL).	<i>Американський закон, званий Кодексом прапора, включає в себе етикет під час звучання національного гімну.</i>	Еквівалентний переклад
(64). <i>Experts say that US flag etiquette is important because was created out of respect for the country's historical heritage</i> (BBC: URL).	<i>Експерти кажуть, що етикет прапора США важливий тому, що був створений з поваги до історичної спадщини країни.</i>	Перестановки
Propriety		
(65). <i>But in the age of the Victorian stiff upper lip and British propriety, what was it that led them to embrace this bizarre world so wholeheartedly?</i> (BBC: URL)	<i>Але що ж змусило їх так щиро прийняти цей химерний світ в епоху Вікторіанської манірності і британських традицій пристойності?</i>	Перестановки
Routine		

<p>(66). <i>A study published at the begining of last year concluded that half of the world's population could face a climate-induced food crisis by 2100, with the most extreme summers of the last century becoming routine towards the end of this century (BBC: URL).</i></p>	<p>Дослідження, опубліковане на початку минулого року, показало, що половина населення світу може зіткнутися з викликаною кліматичними умовами продовольчою кризою до 2100 року, причому найбільш екстремальні літні місяці минулого століття стануть звичайним явищем до кінця цього століття.</p>	<p>Описовий переклад</p>
Mode		
<p>(67). <i>Participants were asked to choose three each from a list of 10 categories - public figures, national traits and cultural modes, music, actors, film and television, food and drink, icons and</i></p>	<p>Учасникам було запропоновано обрати по три одиниці зі списку з 10 категорій – громадські діячі, національні риси та культурні звичаї, музика, Актори, Кіно</p>	<p>Лексична заміна</p>

<p><i>national symbols, artists, buildings and landscapes, and brands</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>та телебачення, Їжа та напої, ікони та національні символи, художники, будівлі та пейзажі, бренди.</i></p>	
<p>Legacy</p>		
<p>(68). <i>As Nabisco likes to remind us, Fig Newtons aren't just cookies: they're fruit and cake. True to that legacy, my homemade version pairs an easy, no-cook fig preserve with a soft dough inspired by yellow cake</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Як любить нагадувати нам Набіско, фігові Ньютони – це не просто печиво: це фрукти і торт. Вірна цій смачній національній спадщині, моя домашня версія поєднує легкий, не приготований інжир з м'яким тестом, на яке мене надихнув жовтий торт.</i></p>	<p>Описовий переклад</p>
<p>Order Of The Day</p>		
<p>(69). <i>Duets are the order of the day in the 'tenuous tunes' linked to on this day in 1976, when the first episode of 'George and Mildred' was broadcast on TV</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Дуети – загальноприйняті в «тонких мелодіях», пов'язаних з цим днем в 1976 році, коли по телевізору транслювали перший епізод «Джорджа і Мілдред».</i></p>	<p>Граматична заміна</p>
<p>Shibboleth</p>		

<p>(70). <i>It's the shibboleth of a citywide society of bagel connoisseurs</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Це – культовий звичай загальноміського товариства любителів рогаликів.</i></p>	<p>Описовий переклад</p>
<p>Values</p>		
<p>(71). <i>Jo Swinson: New Liberal Democrat MPs 'do share our values'.</i></p>	<p><i>Джо Свінсон: нові депутати – Ліберал-демократи "дійсно поділяють наші цінності".</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(72). <i>Other prominent Labour figures have welcomed Sir Keir's decisive victory, with former leader Ed Miliband saying "his decency, values and intelligence are what our country needs at this time of crisis"</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Інші видатні діячі Лейбористської партії вітали рішучу перемогу сера Кейра, а колишній лідер Ед Мілібанд сказав: "його порядність, цінності та інтелект – це те, що потрібно нашій країні в цей кризовий час".</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(73). <i>"We need to jointly overcome this crisis and to jointly uphold our European principles and values on this path," the 13 countries say, adding</i></p>	<p><i>«Ми повинні спільно подолати цю кризу і спільно відстоювати наші європейські принципи і цінності на цьому шляху», - зазначають 13 країн,</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p><i>they support the European Commission's plans to monitor the measures (BBC: URL).</i></p>	<p>додаючи, що вони підтримують плани Європейської Комісії з моніторингу цих заходів.</p>	
<p>(74). <i>For flamboyant J.J. Wickelmann and British genius Josiah Wedgwood, white embodied all the Enlightenment values of justice, equality and reason (BBC: URL).</i></p>	<p>Для яскравого Дж. Дж. Вікельмана і британського генія Джосаї Веджвуда Уайт уособлював всі просвітницькі цінності справедливості, рівності і розуму.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>Culture</p>		
<p>(75). <i>However, their grown-up children have their own problems to deal with, all forcing them to find their own way of marking the evening, exploring their relationships with each other, Scottish culture, and the national dish itself (BBC: URL).</i></p>	<p>Однак у їхніх дорослих дітей є свої власні проблеми, які змушують їх шукати свій власний спосіб відзначати вечір, досліджувати свої відносини один з одним, шотландську культуру і саме національне блюдо.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(76). <i>"Both the Six Nations and the game of rugby itself is an integral part of Welsh</i></p>	<p><i>"І Шість націй, і сама гра в регбі є невід'ємною частиною валлійської культури і</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p><i>culture and identity," he said (BBC: URL).</i></p>	<p><i>самобутності", - сказав він.</i></p>	
<p>(77). <i>"It is bitterly ironic that as we celebrate St David's Day - the patron saint of Wales, and take pride in all the little things that make us proud to be Welsh, we discover that we may soon be priced out of our own culture."</i> (BBC: URL)</p>	<p><i>"Гірка іронія полягає в тому, що, коли ми святкуємо День святого Давида – покровителя Уельсу, і пишаємося всіма дрібницями, які змушують нас пишатися тим, що ми валлійці, ми розуміємо, що скоро нас можуть позбавити нашої власної культури."</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(78). <i>"This must be applied to all Welsh games because of the particular place of rugby in our national culture," Mr Price added (BBC: URL).</i></p>	<p><i>"Це повинно бути застосовано до всіх валлійських ігор через особливе місце регбі в нашій національній культурі", – додав Містер Прайс.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(79). <i>The royals visited the 225-year-old Auwal Mosque in Bo-Kaap, Cape Town, on South Africa's Heritage Day - a public holiday celebrating national culture (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Члени королівської сім'ї відвідали 225-річну мечеть Аувал в Бо-Каапі, Кейптаун, в день культурної спадщини Південної Африки-державного свята,</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

	<i>присвяченого національній культурі.</i>	
(80). <i>She recalls a tolerant society where many faiths coexisted in harmony, and a national culture which drew on different religious traditions</i> (BBC: URL).	<i>Вона згадує толерантне суспільство, де багато релігій співіснували в гармонії, і національну культуру, яка спиралася на різні релігійні традиції.</i>	Еквівалентний переклад
(81). <i>Quaintly, it used to stand for Politics, Philosophy and Economics at Oxford, that customary gateway to many a glittering political career. But in this adopted country of ours, that usage already sounds horribly archaic, hopelessly overtaken by the direst of events</i> (BBC: URL).	<i>Характерно, що раніше це означало політику, філософію та економіку в Оксфорді - це звичний шлюз до багатьох блискучих політичних кар'єр. Але в цій нашій прийнятій країні це вживання вже звучить жахливо архаїчно, безнадійно наздогане найстрашнішими подіями.</i>	Еквівалентний переклад
(82). <i>Britain's royal family hosts President Donald Trump with customary pomp at the</i>	<i>Королівська родина Великобританії приймає президента Дональда Трампа із звичною</i>	Еквівалентний переклад

<p><i>start of a three-day visit that's likely to be marked by protests</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>пишністю на початку триденного візиту, який, ймовірно, буде відзначений протестами.</i></p>	
<p>(83). <i>New Ireland skipper Johnny Sexton has come in for criticism from some quarters for dropping below his customary high standard of performance this season and Humphreys believes it is time there was more competition for the number 10 jersey</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Шкіпер Нью-Ірландії Джонні Секстон виступив з критикою з деяких сторін за те, що він опустився нижче свого звичного високого рівня продуктивності цього сезону, і Хамфріс вважає, що настав час, щоб було більше змагань за майку № 10.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(84). <i>Fireworks got 2019 off to a bang as Big Ben's customary bongs marked midnight</i> (BBC: URL).</p>	<p><i>Феєрверки розігнали 2019 рік, коли звичні бонг-бенги відзначали півночі.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(85). <i>Thirty years after the fall of the Berlin Wall, Roy Jenkins discusses the impact of</i></p>	<p><i>Через тридцять років після падіння Берлінської стіни Рой Дженкінс обговорює вплив цієї</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p><i>that event on religious practice and cultural identity in the countries of eastern Europe (BBC: URL).</i></p>	<p><i>події на релігійну практику та культурну ідентичність у країнах Східної Європи.</i></p>	
<p><i>(86). While some violent practices which may be classed as conversion therapy, such as "corrective rape", are already covered by existing criminal offences, many religious practices, such as those experienced by Luke, are not (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Хоча деякі насильницькі практики, які можуть бути класифіковані як конверсійна терапія, такі як "згвалтування з метою виправлення", вже охоплені наявними кримінальними правопорушеннями, багато релігійних звичаїв, таких як ті, що зазнав Лука, не є такими.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p><i>(87). Rodney discovers how the scene emerged out of the cultural void of the early 70s when the first generation of British-born black kids, the children of Windrush generation parents who had arrived in Britain in</i></p>	<p><i>Родні виявляє, як сцена вийшла з культурної порожнечі на початку 70-х, коли перше покоління чорношкірих дітей, народжених у Британії, дітей батьків покоління Віндрюш, які прибули до Великобританії в 50-х і</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p><i>the 50s and 60s, were starting to come of age only to find that there was nothing to reflect their new cultural identity (BBC: URL).</i></p>	<p><i>60-х роках, починали ставати повнолітніми виявити, що нічого не відображало їх нової культурної ідентичності.</i></p>	
<p>(88). <i>First transmitted in 1960, David Attenborough marvels at the dry land diving custom performed by male islanders during his expedition of the South West Pacific Islands (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Вперше переданий у 1960 році, Девід Аттенборо дивується звичаяю підводного плавання на суші, який виконували остров'яни-чоловіки під час експедиції на південно-західні острови Тихого океану.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад Еквівалентний переклад</p>
<p>(89). <i>In guidance from HM Revenue and Customs, it says that some of these will be reduced to reflect the new temporary lower rate elsewhere (BBC: URL).</i></p>	<p><i>У вказівках Дохід та Мито ми говоримо, що частина з них буде зменшена, щоб відобразити нову тимчасову нижчу ставку в інших місцях.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(90). <i>And chauffeur Akram bravely lets Giles test-drive a custom-built Bentley, one of the</i></p>	<p><i>А шофер Акрам сміливо дозволяє Джайлзу тестувати спеціально побудований Бентлі, один із парку готелів із десяти розкішних автомобілів</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p><i>hotel's fleet of ten luxury cars (BBC: URL).</i></p>		
<p>(91). <i>This convention can be traced back to Medieval European usage. The English-speaking parts of Canada generally follow the American convention, where the "first" floor is the floor at the ground level (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Цю конвенцію можна віднести до середньовічного європейського використання. Англомовні частини Канади, як правило, дотримуються американської конвенції, де "перший" поверх - це поверх на рівні землі.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(92). <i>Unesco said the area had been recognised due to its cultural heritage and the partnerships committed to conserving, managing and promoting it (BBC: URL).</i></p>	<p><i>ЮНЕСКО заявив, що область була визнана завдяки своїй культурній спадщині та партнерству, спрямованому на її збереження, управління та просування.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(93). <i>Unesco heritage: Traditional Thai massage added to 'cultural heritage' list (BBC: URL).</i></p>	<p>Спадщина ЮНЕСКО: <i>Традиційний тайський масаж додано до списку "культурної спадщини".</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p>(94). AGK Menon, architect, urban planner and founder of the Indian National Trust for Art and Cultural Heritage, Daniel Libeskind, architect (BBC: URL).</p>	<p>Менон, архітектор, містобудівник та засновник Індійського національного фонду з питань мистецтва та культурної спадщини, Даніель Лібескінд, архітектор.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(95). Now you can try and put some of what you have learned about making Indian-style snacks into action. (BBC: URL).</p>	<p>Тепер ви можете спробувати втілити в життя дещо з того, що ви дізналися про приготування закусок в індійському стилі.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(96). They were a golden couple, rich and all-powerful, but when Akhenaten had a personal religious conversion, it changed everything. Akhenaten decided to overturn the entire religious belief system of ancient Egypt and convert the whole nation to his own new religion (BBC: URL).</p>	<p>Вони були золотою парою, багатою та всемогутньою, але коли Ехнатон здійснив особисте релігійне навернення, це все змінило. Ехнатон вирішив зруйнувати всю систему релігійних вірувань Стародавнього Єгипту і перетворити весь народ на власну нову релігію.</p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

<p>(97). <i>Egg foo yong, chicken chow mein and beef and broccoli – in many places, food like this would be a typical Chinese takeaway meal.</i></p>	<p><i>Яйце фу янг, курячий чау-майн та яловичина та брокколи - у багатьох місцях така їжа була б типовою китайською їжею на винос.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(98). <i>There is a huge pressure, a typical Italian mechanism, linked to thinking that problems can be solved quickly (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Існує величезний тиск, типовий італійський механізм, пов'язаний з думкою, що проблеми можна швидко вирішити.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(99). <i>He has a great touch and great technique - a typical Italian really (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Він має чудовий дотик і чудову техніку - справді типовий італієць.</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>
<p>(100). <i>He'd experienced something unique and meaningful, unlike his classmates' visits to typical American tourist attractions, he said (BBC: URL).</i></p>	<p><i>Він зазнав чогось унікального та змістовного, на відміну від відвідувань однокласників типових американських туристичних визначних пам'яток, за його словами</i></p>	<p>Еквівалентний переклад</p>

SUMMARY

The object of this study is the English-language linguistic and cultural concept TRADITION of modern British media discourse in Ukrainian translations.

The subject is the peculiarities of verbalization and Ukrainian translation of the English concept TRADITION in the texts of modern British media discourse.

The purpose of this study is to analyze the possibilities of verbalization and translation of the English concept TRADITION in Ukrainian in the texts of modern British media discourse.

This study is based on the following research methods: analysis, synthesis and generalization of information from scientific and literary sources; definition analysis - to analyze the definitions of key research concepts; component analysis - was used to carry out practical analysis of examples; linguocultural analysis - to determine the linguistic and cultural features of the TRADITION concept; conceptual analysis - for practical research of the TRADITION concept; the method of continuous sampling - for the selection of material for practical research.

The theoretical significance of this study lies in the contribution of the results to the development of problems of linguocultural studies related to the study of the linguistic picture of the world and linguistic and cultural concepts.

The practical significance of this thesis is that the data obtained during the analysis of the linguistic and cultural concept of TRADITION can be used in the study of English culture, and the method of linguistic and cultural research can be used in the study of other concepts.

The first section considers the theoretical foundations of conceptual concepts and conceptual terms in modern domestic and foreign linguistic and cultural works, as well as characterizes the translation vector of solving conceptual problems.

The second section identifies the linguistic and translation vectors of the study of modern media discourse, linguistic and cultural features of the TRADITION concept in contemporary British media discourse and the means of verbalizing the TRADITION concept in English-language media discourse.

The third section considers interlingual transformations in Ukrainian translations of texts of modern British media discourse, analyzes the reproduction of the English concept TRADITION with equivalent translation, analyzes the translation of the English concept TRADITION using lexical transformations, examines the translation of English concept through lexical and grammatical transformations.

Modeling of artistic concepts to carry out productively, being guided by these or those tasks and a subject of research, on the basis of a whole complex of methods and receptions of semantic-cognitive, contextual, cognitive-discursive, interpretive, field, component, structural, comparative, lexicographic character that aim to attempt a comprehensive analysis of concepts in both the individual author and in the national artistic picture of the world.

In English ethnoculture, the concept of TRADITION includes the following concepts: customs; institution; ritual; folklore; established practice; convention; habit; ritual; unwritten law; style; movement; practice; tradition; code; label; property; routine; fashion; usage; wont; norm; principles; standards; values; inheritance; legacy; folklore; superstition; culture; legend; lifestyle.

The most commonly used method of translating the English concept TRADITION into Ukrainian is the equivalent translation, which is 45% of the analyzed examples. The next is the permutation transformation - it is 19% of the analyzed examples. Also, the transformation of lexical substitution is frequent - it is used in 16% of examples.

Less commonly used are the transformation of grammatical substitution, which is 5% of the total number of analyzed examples, the transformation of descriptive translation, which is 5% of the analyzed examples. The least used are the addition transformation, which is used in 4% of the analyzed cases, and the omission transformation, which is used in 1% of the analyzed cases.

An analysis of theoretical sources has shown that there is currently no single interpretation of the concept. Thus, the concept is interpreted from the point of view of ethnocultural, philosophical, linguistic research. It was found that the concept is

the result of human knowledge of the world through various activities and its socialization. It has certain components, which then form the complete picture: it is the subject activity, sensory experience, speech knowledge, operations with concepts that arose earlier and knowledge of speech units.

Analyzing the concepts from the point of view of fiction, it was found that they, on the one hand, reflect cognitive, universal and linguistic and cultural ideas, and on the other hand, generate their conceptual world, usually emotional, figurative.

Artistic concept - a combination of concepts, ideas, feelings, emotions, and sometimes even volitional manifestations. Considering the existing methods of conceptual analysis, the following conclusion was made: modeling of artistic concepts productively, guided by certain tasks and the subject of research, based on a set of methods and techniques of semantic-cognitive, contextual, cognitive-discursive, interpretive, field, component, structural, comparative, lexicographical nature, aimed at attempting a comprehensive analysis of concepts in both the individual author and in the national artistic picture of the world.